

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం. ఏప్రిల్ నెల 4-వ తేదీ శుక్ర వారము
రుధిరోడ్డారి నామనంత్రము, పాల్వనమాస శుభాశ్చ అమావాస్య 3౦.

No. 4
సంచిక ౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష ఉజ్జీ చూచి కొనిక మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవంతిది

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సర్పపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
తిగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

దరి-విడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టిది మదరాసు.

ఇ స నొ వే లి

ఇ స నొ వే లి అనునది అంటి మలేరియా జ్వరమును వాడుటచే మలేరియా రాసీయక ఆటంక పరచును. ప్రస్తుత
కాలము దాన్ని జ్వరము అన్నిటిలోను దిద్దుమైనది. ఇర్లగడ్డ క్యయిజాను నేనించుటచే మదరసు, ఆయితే ఈ దిద్వోక
ప్రభుత్వ వేనించి ఒకా కాలము మంచి మున్నును తిప్పక వుడుచును. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యకాస్త్రజ్ఞులే దీనిని శిష్యావు చేసి
యూహ్వాన ప్రదర్శనము చేసెను. సా.శ. ౧౯౧౫ లో ఒక మృతను నేనించిన మలేరియా రాసీయక ఆటంక పరచును. దిద్దుటకు
ఉపయోగించుటకు ఇ స నొ వే లి అను జ్వరముగలదు. ఇ స నొ వే లి అనునదియే ద్రవరూపముగా కరారు చేయబడినది.

వేటో - చెనా

రక్తజ్వరములను మంచి నీటికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా ఉపయోగము.
మలేరియా జ్వరముచే బలహీన మైనట్టియు మరీ ఇతర కారణములచే కలిగిన అసమతుల
కడలిక, నిస్సర్పక మున్నగువాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టానికు
కు లేదయు లేదని నిర్ణయముగా చెప్పవచ్చును.

అంటగ

అంటగ వాయువు, మూత్రకృచ్ఛ రోగము, మూత్రమునందు దుష్ట ఎక్కువగా చేరుట,
యొక మూత్రకారక సంబంధమైన వ్యాధులను పారదోలుటయందు అసమానమైనది, వాటి
రోగములకు రామరూపము కంటిది.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON

Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

రోజుకు రూ 3 లను

అనుభవము లేక నే మీకు తీరికయున్నప్పుడు మీ గృహముందు 6 లేక 8 గంటల కాలము పనిచేసిన సు:పాతింపఁబడును.
గాం మీ విరామ సమయమునందు మా

దర్బారీ ఆటో నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుడు.

మీరు సామూహిక పెట్టిన తతిమ పను లన్నియు మేమే నేర్పెదము.

దీనిని ఉపయోగించిన వా రొకరు ఎట్లు వాయు
చున్నాడు.
గడ్డపీల్ ఆంధ్రు గో,
కలకత్తా.

గడ్డపీల్ ఆంధ్రు గో, 40-వ దిబాద్దమొట్టు
8, కమర్షియల్ బిల్డింగ్స్
కైపు బిల్డి, కలకత్తా.

నేను మీ కడ్డకూడి దిద్వోకను తెప్పించి
ర దు పుట్టెను. వా గృహాభ్యుదయము లన్నియు నెర
వేర్చుకొని రోజుకు 3 నెలలము మేజోర్కు తయారు
చేయఁబడు నేను మేషి ను తెప్పించుకొనిండును
మిక్కిలి సంతోషించెదను. బాలలిగాను,
గోపాల్ గంత్ బీస్వాను.

అయ్యో, “రోజుకు రూ 3 లను గడించు” మార్గమును
తెలుపు మీ ప్రాప్తికమును కంఠము. తిపాలభర్తల
నిమిత్తమై యందు నెం బడి 1 అవా స్థా-పును పడి
యూహ్వాను.
పూర్తిచేరు
పూర్తి నిలాసము

వెల్లింగ్టన్ సిసీమా

29-8-24 శనివారము నుండి 4-4-24 తేది శుక్రవారము వరకు
సా. 6-15 గంటల కాలము కెండుప్రభుత్వములు. రాత్రి 9-30
కని, ఆదివారములందు 12-15 గంటలవరకు
యూనివర్సిటీ స్టూడియో లో.

ది ఫా న్త్ మ్ ఫా ర్చున్

కలిగి యుం దెప్పాండు అను ఆశయ భయంకరమైన పోరా
టము, కీర్తి అద్భుతము మున్నగువిని అకృత్యములము.
5, 6, 7, 8 ఉపాధులు చెడకవారము; 8 భాగములు;
యూనివర్సిటీ ఇంటిలో వాడు:ల్ నుస్కరుమాడ చూడబడును.

మానసోల్లాసిని మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అగాలు)

వెనులభము! (పోస్తుభువులుప్రత్యేకము) గుణవర్ధకము!
శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగెడి వైద్యకాకల
కీమాత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అవులింతెలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతివాహము, ఎక్కిళ్లు, సూక్ష్మముల
యందు బలతీయము, పిక్కిలు, పార్శ్వములు, కరన్ను,
ప్రేక్షు, అఘట, మొదలగువానియందు గలిగెడి నొప్పు
లను పోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు
చెచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవాత నొప్పులను వెంటనే
మృన్మును. యిందు ఆనేకవిషధులు చేరినవి. అనుభవము
గల జ్వరముగలుగలేతను పరమహంకరము యని చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

దిరునామా:—
ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

నవనాగరికమునకు తగిన సాగనైనగాజులు
ఎస్ రకముగాజులు

3, 4 సవరములలో తయారు చేయవచ్చును. చేదారముతో సహా మజూరి జత 1-కి రూ. 10

పట్టెలు తీర్చిన డైమండుగాజులు

3, 5 సవరములలో తీరును. మజూరి చేదారముతో సహా జత

1-కి రూ. 10-0-0.

సవరము బంగారుకు పూచీయివ్వబడును.

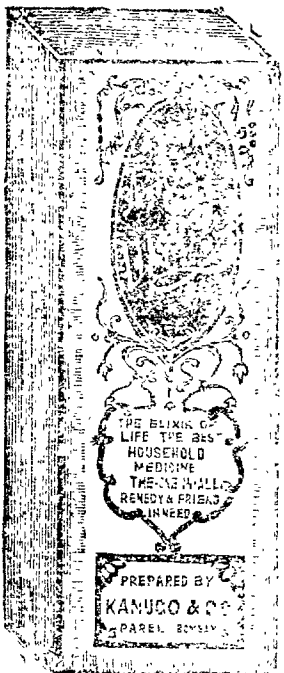
(3)

172 ఫుటులగుల అందమైన క్యూటలాగు ధర రూ. 1-0-0.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

అమృతధృతి

శిరస్సు మొదలు కాలచిటికెనవ్రేలువరకు

సంభవించు

అన్ని విధములైన రోగములను

బాధలను పోగొట్టగలిగిన

దివ్యాషధము

ప్రతిబొట్టు మందును అమృతమై యున్నది.

80 మోతాదుల గల బుడ్డి 1-కి రూ. 2-0-0 లు

వి. పి. రూ. 0-8-0 లు

ప్రతి

అమృతధృతి

తోపంపబడు

రూ. 100-0-0

బహుమతి టిక్కెట్టు

పోగొట్టుకొనక

యుంచుకొనుడు.

కానుగో అందు కంపెనీ,

పా రే ల్

బొంబాయి.

KANUGO & Co., Parel, Bombay.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము

అంగులములందెల్ల శిరస్సును, ఇంద్రియములందెల్ల నయనములను, ప్రభుత్వము అను విషయము సర్వజనులకు
తెలిసినదియనుచు వచ్చి ఈ రండిటియందును కలగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాచీన కలిగింపబడునను అవి

వ్యాధిగ్రస్తునినస్యమును నివృత్తియొనరచుగాక జీవిత యావరజాంతరమును బాధించు
చుండును. ఇట్టివ్యాధులకు తోటికి తీసికొనుచుందుల నీకే చుకయోగింపబడుచు వచ్చి
ఇది గాని యిది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు
చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు శరీరాగ్రము సంరక్షణ చెడవీయుననిగాఁగూడ నే
ర్పడినది. తరువాత వైద్యులను పట్టును నవశాగరికులచేత మంచివైద్యములుగా వీరా
నింపబడి యట్టి ముందుకువచ్చు ననేక మిప్పు డుపయోగింపబడుచున్నది. గాని అవి
సూచనలన ప్రయోజకరములుగా గ్రహింపబడుట లేదు.

ఈ సందర్భము బస్తియును యోచించిచిరకాలము పరిశ్రమచేసి యాయుర్య
బాంధ్యము యూహనీవైద్యమునం గారిచేత తోచినవారాధ్యమై తమసర్వస్వమును
నియోగించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టిరి.

వివిధరకే అంశములందరినను వ్యాధులు చేయబడి సుప్రసిద్ధమైనది బాట్టి దీనినిగూర్చి మేము విశేషించి క్షాపింపవలసిన
దని లేదు. ఒకసారి యుపయోగించినయెడల దానియొక్క ప్రభుత్వము నడియే స్థాపింపబడును. దీనిచే బాధానస్యత్తి
గాంచి కృష్ణతాపూర్వముగా గొప్పబాధను కొలదియగును పంపిన యోగ్యతా ప్రకారము లెక్కకు మిక్కిలి గాఢమునది.

ఈ ముగంధనస్యము సుకయోగించుటకు మొదలు, చుట్టూ, కన్నులతో సంబంధించి సమస్తవ్యాధులను
సమూలముగా నశింపజేయును. వీరసము, ఒంటితిలకొప్పి, తలలోనిపోట్లు, జలదోషములు, మొదలైన, కంఠమునకు చెరిగిన
గొండ్ల వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టిని భిక్షము. ఇట్టి గుణవిషయము గలిగి యింతనులభ్యముగా వికయింపబడు
నొకడు మిదిరిప్ప మతియొకటి లేదు. చిరకాల ముంచినను చెడని సుగంధ విశేషములను, పొడి బాధ్యసము లేనివారికి
సేవీత మిది సేవీతగా నుండును.

సాధారణముగా పోడినేయువార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు ఉపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు
పోడి గం, గం పాక ముకయోగించినంత పనిచేయును. కాలకా నెలగల సాధారణపు పొగాకు పొడిలో నీ సుగంధ
నస్యము జోడిచి కలిపెయెడల కా పొగాకుతరహాను మిక్కిలి పంపనశీలక మగును.

బుడ్డి గ కి ల. ర పి. పి. ఖర్చు ల ర దశక గ కి రూ. ౨-౦-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦

అంగ లేక అంధభాషతో విలాసము నవరముగా వ్రాయవలెను.

విలాసము: గురుబసవ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

మద్రాసు గవర్న మెంటు
ఇండస్ట్రియల్ యిన్ స్టిట్యూట్ లో

తయారు చేయబడిన

క్రశస్త్రముగు మంచినీరాలు దొంగకు చున్న
కప్పుడు మీరు దిగుమతియుగు నీరాలు వలకొ నెదరు

బ్లూబ్లాక్ వ్రాతసిరా

బ్లూబ్లాక్ రికార్డుప్రాయుసిరా

బ్లూబ్లాక్ ఫౌంటెన్ పెన్ సిరా

బ్లూబ్లాక్ చెక్కులుప్రాయు సిరా

ఎర్రసిరా

పచ్చసిరా

ప్రాంపులు వేయుసిరా

ఇంకి పొడవు

ఈసిరాలన్నియు నీరుగానుం
ధారాళముగా పారుచు శాశ్వత
మైన వ్రాతగా నేర్పగలవు.

ఇతర విషయములు ధరలు తెలిసికొనగోరు
వారు పోల్ వసంట్లు.

మెస్సర్స్ టి.వి. టెయిలర్ అండ్ కో
తపాల పెట్టె నెం 51 మద్రాసు.

నూతన ప్రచురములు

జమ్మూ పోతనామాత్యైకము

ఆంధ్ర బాగవతము 1-కి 6-0-0

డిబో మేలుప్రతి 2 సంపుటములు 8-0-0

ఆంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము 1-కి 6-0-0

ఆనందరంగరాట్నందము 1-కి 1-8-0

ఆనంతనిఘండము 1-కి 0-14-0

అశ్వుకవీయము 1-కి 2-8-0

అధర్వణకారికలు, సటిక 1-కి 1-0-0

ఇంగను అనేక సంస్కృతాంధ్రగ్రంథములు మావద్దబా
దను. క్యాటలాగులు చూడకొరకము.

వావిళ్ల - రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,
292, ఎన్.కే.జెడ్, చెన్నై 4, ఇండియా

జాతకరత్నము

జన్మనక్షత్రము పుట్టిన తేదీ వేళమున్న గునది లేకయే సంవ
త్సర ఫలితములను క్యాకెట్లరు రీతింగుతో సహా యెన్నిసంవ
త్సరముల వైసను జ్యోతిషాన్ని సహాయము అక్కరలేకయే
రతుంకట తాను వ్రాసికొనగలడు. ధనము, సంతానము, ఆయు
కాశాగ్రములు మున్నగు జ్యోతిషభావము లో మీ మీ జాత
కములను మీరే వ్రాసికొనగలడు. ఇది యింటిజ్యోతిషాన్ని
దీనివల రు 2-0-0, వలయుచో జాతకముల సరసమైనధరకు
పంపబడును.

గోలు యిండియన్ జ్యోతిషాలయము,
ఖళింకోట్, విశాఖపట్నం జిల్లా.

జాత క ఫలములు

ఇదివరలో తానునే వైష్ణవ శిరోవలులకు వ్రాసిగాని
ముఖస్తా చూచిగాని మీ జాతకములు వ్రాయించియే యుం
దును. స్వల్పసాక్షుంకు లెక్క చేయక మాన ఒకసారి
వ్రాసిన మానవ్యకము మీకే తెలియను. రతుజాతకచక్రము
యొక్క ఒకటగాని పుట్టినతేదీ, జనకకాల ఘడియలు (లేక)
గంటలుగాని యిలలేవారు మాకు ఉత్తము వ్రాయుకాలము
నామన్న పంపించిన జాతకనిరూపము, స్వభావము, ధనము, సంతా
నము, కళత్రము, భాగ్యము, ఉద్యోగము, లాభము మొదలగు
25 అంశములు కాత్రుసమ్యక్తముగా వ్రాయుటకు రు 1-4-0 న్ను
వెలలవారిగా సంకర ఫలముకు రు 1-0-0 న్ను సుతూర
జాతకమునకు రు 2-0-0 అగును. ముందు రు 2-0-0 అద్యాదు,
బంధకతకు, జాతకనిరూపకీ. పి. గా బంధకము.

శ్రీశంకరజ్యోతిషనిలయం, గోపాలపురం,
కొత్తపేట పోస్ట్, గోదావరి జిల్లా.

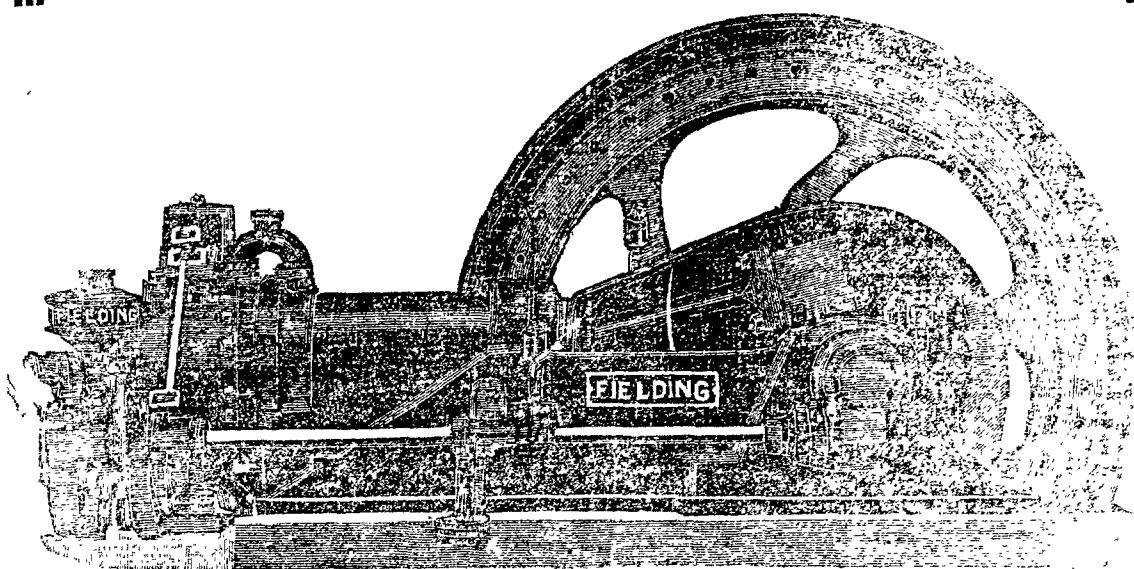
చిరవధాని

ఇది పసిబిడ్డలపాలిటి అమృతము

దీనిగుఱచు అత్యంతము. దీనివారు సర్వము హర్షింపజేయునట్లును కృత్రమ
అపారములను బిడ్డలకు నిత్య సవరములేదు. ఒకబుడిచి తివయోగించిన చివ
నిజము మీకు తెలియదు. బుడ్డి 1 రి. 5. ఖర్చుతో సహా 2 రి. 0.

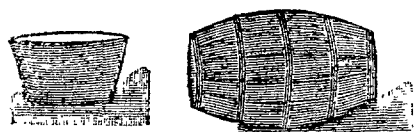
ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి, ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ఫిల్డింగు శెమిడికల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమృతము
చున్నవి. అన్నిసయిజాలు స్థానములో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను
లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరస
మయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586 పోల్ యేజంటు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో,
12, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

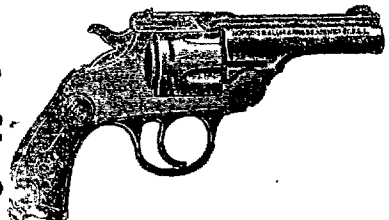
తొట్టిస్నానముచేయు తొట్టు, పీపాలు

లూ, యస్, కుయిగారి కాస్త్రప్రకారం 80 గాలనుల నీళ్లు పట్టుకట్టు చేయబడిన తొట్టి 1-కి ఖరీదు రు. 0.0-0 తొట్టి
1-కి ఆధ్యాత్మముందుగా రు. 2.0-0 లు పంపించవలెను. రయిలుట్టేవను పోట్టు విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను. మావద్ద
యింకా నీళ్లు కలుపు సారాయి వుపయోగించు 20 గాలనులు మొదలుకొని 60 గాలనులవరకు పట్టుకట్టి అన్ని వైజులపీపాలు
స్థానములో సిద్ధముగాయున్నవి. వైజులకు ధరలకు యీక్రిందవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

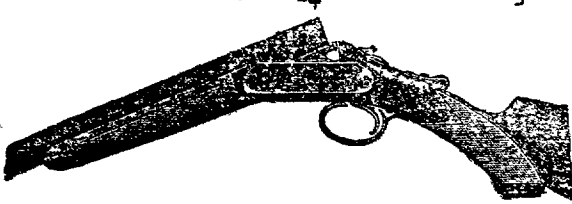
రాంజీదా, ను 82 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ఒంటిపాకముతోటా తుపాకీ సుప్రసిద్ధము
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది. (8068)

కానావిధములగు రివాల్యూర్లు అయితే
విదతోటాలు యెక్కువని [స్టాంప్ము ౧౦౬3 నం.]

ధరలు
సరసము.
కేటలాగు
ఉచితము

కాకము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును ఉన్నవి. కేటలో పెట్టుకోగలిగినవి కూడ దొరకును.
యం. వి. రామాయణంశెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్కరుతప్పక వాడతగినది !!

పాశ్చాత్య శైలిచలపండితులు వారి లోకానుయాయర కనుకమాత్రము:—ఈ దివ్యవధము మిక్కిలి
విలవయినకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వనమాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది.
ఇంత విలవగల శైవధములేదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-800 మాత్రలు
గల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 రు 1-4-0. కాకింకు, పోట్టుఖర్చునైన. బిడ్డలు
మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి అనుపానధేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ
తెలుపబడినవి అత్యద్భుతముగు గుణమిచ్చును.

వ్యవస్థాపకసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకము
దలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణమువంటిది. వైద్యాధులను కుదుర్చుటయేగాక మంచిన క్షమిద్దిన, అద్భుత
మైన ధారువృద్ధినికలిగించును.

మహాభృంగములకైలము:—కంఠముంటు, నిద్రలేమి, మనస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలనొప్పి,
మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కిరో, నేత్రోగములను తప్పక కుదుర్చును.

ద్రుపదహోదీ:—ఎక్కిరకము తీటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్న న్యూమాడుపూటలలో మాడిపోవును.

పరికరాంజనము:—కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లుకారుట, మనుక గాయండుట, కండ్లనొప్పి, కంఠముంటు మొదలగు కుంజములను

మా శైవధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజు ఒకసారి మా శైవధములు కొనినవారికే తెలియను.

పాశ్చాత్య శైలిచలపండితులు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

కార్యములుగాని కబురులుగావు

యువపాపాలకర్తవ్యము

లా లా ల జ ప తి కా యి గా రు

బొంబాయిలో నొసంగిన ఉపన్యాసము

౫౪ నెల 81 వ తేదీ సోమవారము నాడు క్యాబ్ బొం
బాయిలోని క్యాబ్ విద్యాలయమున ఎం. ఆర్. జయకరుగారి
అధ్యక్షతన జరిగినవిధంగా లా లా ల యీ విషయమును గూర్చి
వివరించెను.

“పట్టికలుగల కంటే చూడవలెనను, సోమవారమున
తెలుగులు క్షమించు. మాటలను తగ్గించి ప
నిని చెప్పింపవలెను. మానవజన్మను
పూర్వమునట్టి మాటలను కార్యములకు గోచరింపజేసె.
ప్రస్తుతమును కలిసియున్నాడనియును. విభిన్నము
అకాలమునా సుఖోద్భవము వాస తెలియదు. మిమ్మలో
గలను మొదలయినవారు మిమ్మలోను అలకు శాశ్వతముగాను
ఎంతమాత్రమున తీవ్రమగుచు. మన మానసికపరిణామంబు
వారు ఆశాచింతలకు. పాపములను గొట్టు పనిచేయు
టలేదుగాని అనవసరము సభిక్త ప్రసంగము చేయుచున్నా మని
గా కవులకు తోచుచున్నది.

1921, 1922 సంవత్సరములలో కష్టముల ననుభ
వించి, యీ కాలమున ప్రతి మానవజన్మ జోరి
గ్రామములకు నానీయునివాడగుచున్నది. మనము భాగ
వశేషములకు దొనూతన ప్రకరణములు ప్రాసీదము, నేను ప
కాస్త్రాపమువలెను. కుమారులు శిశువులనుటలేదు, జరిగి
నవివరము నేను కృషిచేయుచున్నాను. మనలోనున్న పూర్తి
గా ఫలితములు నిజమేగాని జీవములలో జాతియభివృద్ధి
మును బాగుగా కలిగింపగలిగితిమి. అర్థిపాప భేదము. కొన్ని
దశల కాదగని తీరినాడ. నైతికము మనము గరిష్ఠగరి
త అనుభవము నాకు కృషిచేయగలిగినది. మనలో జాతియభి
వృద్ధిచేసినను, మనకు స్వాతంత్ర్యముగలవలె ననినను,
మన మెంతవరకు పోలిగితిమి మనలోగల లోపము తెల్పియో
మనము తెలిసికొనుట మనకిట్టి అనుభవము కలుగు టవలెనను
చు. కొన్ని విషయములలో పరిస్థితులు చాలవిషయముగా నున్న
ను మన భావిఫలము మాత్రమే నిరాశాజనముగాలేదు. కా
నన భలకు శిశువులను భిక్షుభిక్షాపాపములు ప్రలయముగా
నుండెను. నేనెప్పుడూ విషయమును చూచిచూడెనుగాను. స్వరా
జ్యము కొనగలవనని ఏకగ్రీవముగా కొరకులలో మాత్రము భి
క్షుభిక్షాపాపముగలవారు, భిక్షురాజీయ సిద్ధాంతముల న
ముఖమున, వేర్వేరు రాజీయ విశ్వాసములు కలవారు,
భిక్షురాజీయ వ్యవస్థలనుబట్టివారు, భీరత్వమునందు నై
తిక భిక్షులకు వుండుచున్నవారు (సభ్యు) నుడ సంతోష
ముగా కీర్తివిరుట చాల అత్యాచారముగానున్నది. ఇదిచాల
సంతోషకరము. దీనివలన సంతోషకరముగు ఫలితములేక
గ. వనినిగూడ నేనానించెను. మనము స్వకీర్తి ననుకర
నుగాని వ. రెవరినైనను ఆకెట్టుకొనకుండదు. స్వరాజ్యమున
మును భారతదేశమునందే భారతీయులే సాగింపవలెను. మిక్కిలి
ని స్వదేశముననే ప్రవరింపజేయవలెను గాని విదేశములనైనగా
ను. ఆశ్చర్యముననే కలిగియుండవలెనుగాని ఆ
స్వల్పమైన వాధారపడకుండదు. మనము కొరుకున్న స్వాతంత్ర్య
మును, భగవదనుగ్రహమున మనము బడచినానియెన్ను స్వా
తంత్ర్యమును, స్వకీర్తివలననే మనము బడచవలెనని ప్రతిభాకరీ
యమును ముఖ్యముగా నమ్మవలెను. ఇట్లుచుండుట అంగ్లేయుల
నుగాని మనస్సులగునని నే నకనూనియుంటేను. మనమే స్వకీ
యము చేయవలసిన యీవనిని బాగుగా గ్రహింపవలెను. మనకే
దైవ సహకార మేరీతిగా భిక్షినిను నానిని తప్పుచు పయోగం
చింపవలెను. మనలోగలవారు ధీకీర్తివలన అతితుల
స్థితిని మనకనుకూలములగుట్లు మార్చుకొనవలెను. పాశ్చాత్యు
లందరినీ ననుకరించుటకు ముక్తివుంటును. వారు జాతియ
పట్టు బాటును వారివారికితమకే అతిపరమాధుని. కావు
నానై శోపాపాని ఏర్పాటులనే మిక్కిలిమిక్కిలిగా మనము గ్ర
హింపవలెను. మన దేశమున కనుకలమును పద్ధతివేర్వేరు
టును మనము స్వతంత్రముగా విదేశముల నుట్టి పరిపరింప
స్వేచ్ఛగా పనిచేయుటకే స్వాతంత్ర్యమును జోరుచున్నాము.
ఈ పరిపరింపము మనలోని చేయవలెనని మనము కొరకు
లేదు. స్వయంసిద్ధ స్వాతంత్ర్యమునే మనము జోరుచున్నాము.
ఈ సంగతి ని పలు సాక్షులు మనము స్పష్టముగా

తెలిపియున్న నయిపుటికినిను న కొరికయ
కమిద్దమున కిమితు తెలియనట్లు కొండరాం
గ్గయలు పలుకుదురు. భారతదేశము సామ్రాజ్య దేశముల
కుటిరిగాను. విలక్షణ శక్తి క్రియముకాది గాన జేవానుభవము
ను కల్గిని భారతీయులే నిర్ణయించుదురు. ఈ విషయమున
జిత్తులు ఏమో నును చేసెదమనినవో, భారతీయులెన్నడును ని
రాకరింపరు. భారతీయుల కష్టమైన ద్వైతములేదు. వారికి
తలదిక. లేదు. వారేదేమునగాని దేశమునగాని నిరసిండు
టలేదు. భారతీయులు తమదగ్గి కన్నీటి కలులవారిని (మేమి
అగోచరమో తెలుస్తూరు. కాని, భారతీయులు కోరునదిదియే
యని నిజముగ తెలియ గ్రహించుకొనినవో నది యెరులభయ.

నే వాంగ్మతమునకు పోయి స్వరాజ్యాధికార పట్టుమును
తెచ్చెదమని మిత్ర కలయగున్నవో నది కేవలము పొంతు.
నేనందల కేరళ లేదు అట్టి పట్టుములచే నా కట్టినప్పుడును లే
దు. నేను కేవలము సామ్రాజ్యముకొరకే యెకోపాదేశమునకు వెళ్ళు
చున్నాను గాని అందరియూ తెలిసివో కావలెను నేనుగూ
డ అత్యంతముతో చేసెదను. రాజ్యాంగవిధానము నేర్పరచెద
ని నేనెప్పుడనినాను. కాని నేర్పరచుట నుకేగాని మరెవ్వ
రిని నాకున్న లేదని చూత్రము తెలిపెదను. ఆవాక్కు
నొడిగినగాని యావారు తప్పి నొకరినని నుడి నెదను.
మన పనియంతయును భారతీ దేశమున కే కల
దున విషయము నెప్పటికిని మరువకుండు. కృషినికృయములందు.
దైత్యసాహసమున మూలలలో మాత్రమే చూపి మిన్నితుండకల
దు. క్రియలో నుండ వానిని చూపుట ప్రస్తుతము మాటలేమొ
దు కానప్పటిగాని క్రియ కలదుటలేదు. విజయమునకు క్రమశిక్ష
యైన, కట్టుబాటున, విధేయతయును, ఇంద్రియనిగ్రహమున
ను కృషి సాధనములు. తేలియులి దివరకు
వీరిని కలుపింప ము అ గామా పిరి గాని సరి యగు
వారిని ననుగ్రహము మాత్ర మింకనుమాత్రమే. మనవారు చాల
గొప్పతప్పులను కొద్దితప్పులనుగూడ చేసిరి. కొన్ని సార్లు యు
వకులు నానుటలనుగూడ సత్కరించిరి. అది పొడిగాదు. మిత్ర
సామ్రాజ్యముకలిగియుండలేదు గాని వారీయ్యతను కడలగూడ
దు. భారతీయులకులకు గానబుద్ధిగార్హరము నుచియ. వారు
నానుటలకు తోడ్పడి యెదురు సాగించలేదుగాని నానుటలను
నెండిచిసి తామే గ్రహములను చేబూనగూడదు. వ్యక్తుల కపాయ
ములగిన ప్రమాదము లేదుగాని వారి కపాయముకలగూడదు.
అట్టి అపాయమును తప్పించుటకు నా యుటలు ప్రయ
త్నించినపుడు యువకులు వారికడ్డుపడిరి. వాగుగా వాళ్ళొదిల
చవలెను. అధికముగ ప్రసంగించ గూడదు. మంచి నీతికర్తవ్యము
తో దీక్షబూని పనిచేయవలెను. ఈరీతిగా యువకులు క్రమ
శిక్షనభ్యసించినవో విజయము భవము. ఎంతకాలములో యె
చునో నేను తెలుపజాలనుగాని మిత్రము మహానానుటల
పాత్రోపదేశము ననుసరించి అవదము కలిగినపుడు చరిత్రపటం
కొంతమును దీక్షను కడలకుండ చేసినవో విజయము భవముని
మాత్రము తెల్ల కు గల ను. గట్టిదీక్ష యే
మిత్ర కలిగినవో మిమ్మిక నేర్పరచు
నిగోధింపజాలరు. ప్రస్తుతస్థితిని వివిధ సమస్యలను, విషయస్థితి
లను చూచుగాని క్రియపరమ. నివాసముగా వాళ్ళొదింపవలెను.
దీక్షతోను మానవతోను పనిచేయవలెను. ఇది విషయమనవల
దు. మిగ్గిరి బాక్త్రో వాళ్ళొదింప పనిచేయవలెను. ప్ర
స్తుతస్థితిగూర్చి నేనెట్టి అభిప్రాయమును తెలుపజాలను. ఇప్పు
టిస్థితి విషయమనదు. ఇందులకు మనలోగల విధేయతలుగూడ
తోడ్పడివి గాన తీర్మానాచన మర్యాదసరము. స్థితిగతు లింకను
అగ్రవ్యయము కాగలవు కృతాజ్ఞయే కాగా నే
నగ్రవ్యయము యెందునని దలంకరుడు. అప్పుడే చిట్టము
మరింత పెక్కుటమగును. అప్పుడేవానముగ వాళ్ళొదింపవలెను
చాలగా పనిచేయుటయు సరసమగును. యువకులుకులకు
విజయము కల్గునూడదు. నాయకులనున్నవారుగూడ వారు మిత్ర
గమముగా మదిగిడు జాలరు. వారికి కొంతగా భౌతికవ్యాధుల
కలను. వారి రాధ్యాత్మిక వ్యాధులకల ను, కొందరు మానసిక
వ్యాధులకలను గాని నొందుచున్నారు. వారిసందర్భి మిత్ర
కుడుట్లుగాని రావలెను. వారుగూడ సదుపాద్యమీ విధమున
బుద్ధులు చేరిగాని మిత్రలే నురుగులు కరుగులు పెట్టలేకుండ
నూర్చును. మిత్రుల చరిత్ర బాధించిన వారు మానవమగురు.
గాన నే యోరి మిత్రము నాలోచనయైన ను
నరయ. ముందు కేగిన కొలదిని కన్యములు
యెదురుచూడును. ఎట్టికన్యములకును చరిత్రగూడ సాగిగోరత
ను. అటుల నొకప్పుడు తొలగింపుకొనదు సాగిపోయి నొ
కప్పుడు చేగలుచును ఈమార్గము సామర్థ్యముగాను.
దానిచేయు. నీవనిప్పుడు, క్షేమము భోజనమునెట్టి అవదము

కు భర్తృత్వమునను లేదు. వదము కంటకలిగివారును మిత్ర
భూమిగాని మిత్ర భూమిని నిలబోనూడదు. తెనెంతులను ని
యమింపజాలరు. మిత్రముగ తిరగ్గరింపవలెను. తొట్టు
సాటులేకుండ కృత్యంకలముతో నివాసముగ యెదురు సాగి
పోవుట నేమిదనవలెను. పూర్వపద్ధతులను కడలగూడదు గాని
మాధుర్యములను మూలముగకలదు. యుక్తములను
తనసాధనములనుగూడ యొందించి అనుసరింపవలెను. కన్యతోన
పుడు చానిని నమరింపక తప్పుకొన్నవోని పెక్కుట దిద్దుకొనుచుం
డతెను. అదియే ధీమతి లక్షణము. ఈ విధిమదొరకము వారి
కీ. ద్ధతి కుచింపవలెను. కన్యల నొప్పుకొనిన ప్రతిభకు భయము
కలుగునని వారు భయపడుచున్నారు. అది చాల పొరబాటు.
కన్యల నొప్పుకొనిన ప్రతిభకు ప్రతిభకు ప్రతిభకుగాని మానవు
లెప్పుడు నటులచేయరు. అన్ని దేశములందును గూడ ప్రభుత్వము
ల్పయు వక్రీకర్తవ్యములే స్వధర్మము ననుసరించి కన్య
మును కడలకుండ వ్యాధులగూడ వానీ యును పనిచేయవలెను
దృష్టుము కేకలకలదు. ఇప్పుడేదేమునను పనిచేయవలెను
“అధికముగు నాలోచన అల్పముగు క్రమగము-
పొరబాటులను గూర్చివ్యాఖ్యయు” వీరి కేలవరదు
కొనుదేరి లాలాడి నడిచెను. (కావలెను.)

తిరుతణి శ్రీ ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము

1 మిత్రాత్మకముయొక్క పక్షముగాని అవకాలముగాని
వాళ్ళులేనీ చందా కల్పించి కావలసిన విషయములను తెలిపి
కొనవచ్చును. క్రింద కనిపరీతిగ చందా వైకముయొక్కనే పంప
వలెను. తపోతాభివృద్ధి చందాదాతలకిరించవలెను. అనగా చం
దాకాలంలోనికి ఎప్పుడైనా బయటికిననుకలకాస్తాపు పం
పకూరావలెను.

2 చందాదారులుగా చేరువాన 4 వారములు వరకు వాళ్ళు
చేయవచ్చును. వారములు మాకుచేసిన మానవాగ్ని ఫలములు
చందాకాలవరకు వ్రాసి పంపుచున్నాము. చందా
దాతల కలుబులు ఆయనకు భవము మొదలగు భావములను
మహారాత్మకు మొదలగు విషయములను చందాకాలంలోనికి
ఏమనుచునాలో ఏది కావలెనో. వాటిని వ్రాసివేసికొనవచ్చు
ను. యింకకలయు సామ్రాజ్యవిషయములను గూడ వ్రాసి పం
పవలెను.

సంకల్పరం చందా. 10-0-0 వీరముకు. 6-0-0
6 నెలలకు. 6-0-0 1, 4-0-0

- చందా చేరనివార్లకు
1. సంకల్పరంమానవారీగ ఫలమువ్రాయుటకు 2-0-0
 2. వారముల కన్నీళ్ళుచునుచేసి గుడ్డవ్రాయు 1-0-0
 3. మహారాత్మకు వీరపతి శ్రీకృష్ణానీ పంపుటకు 2-0-0
 4. గోచారఫలమువ్రాయుటకు 1-0-0
- గురు, ముందుగ నేర్పరచు పంపవలెను. వి. పి. గా. పం
పిన 0-6-0 అధికమవును. చందాదాతలకు నై వాణుగులతోముట
కు మాడ కట్టుబాటే.
- విలాసము:—వి. కే. శతగోపాచారియార్,
శ్రీ ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము,
తిరుతణి చిత్తూరుజిల్లా.

సామ్రాజ్యగంగసంహిత

ఇది గొప్పనాడీ గ్రంథము. ఇందు ప్రతిమానవుని జాతకము
పూర్తిగా సంస్కృత శ్లోకపూర్వముగా వ్రాయబడి యున్నది.
జాతకచక్రమున పలుగాని, పుట్టిన తేదీ గడియలు గుంటలుగాని
మాకు పంపిన యెడల అందరి ఫలితములు వ్రాసి పంపుదుము.

జాతకము వెదకుటకు రు 1-0-0
శ్లోకములు వ్రాయుటకు రు 1-0-0
అర్థము వ్రాయుటకు రు 1-0-0
పోషణి రు 0-4-0
మొత్తం రు 4-4-0 అగును.

1
అర్థం అవసరము లేనివారికి రు 2-4-0 లు మాత్రం
అగును. కావలసిన వారికి వి. పి. గా. పంపుదుము.

ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తపేటపాపు (గోదావరిజిల్లా).

నూతన ప్రచురణములు
నామలింగాను శాసనము. అను నామాంతరము గల

అమరకోశము		
శ్రీకాండము-సటికము		
అంగ్ల భాషానువాద పదముతో: గూడినది		
20 రకుల దీప్తి గ్లహ శాసనములు		
కావ్యశాస్త్రము	...	1-12-0
16 రకుల సాదా శాసనము		
కావ్యశాస్త్రము	...	1-8-0
అట్టలెడు	...	1-1-0

శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము
పద్య కావ్యము
18 పద్యములు 7 సంపుటము గలది నెట్టుగా కొను
వారికి రూ 15-0-0 కు ఇయ్యబడును.
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
ఎ కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ,
286 చైనాబాదురోడ్డు, మద్రాసు.

సుగుణమణి
వరకు. కథావిధానముపూర్వము. వ్రాసినవిషయములను
అనేక పాఠశాలలో నుపయోగించుచున్నాడు.
రెండవసార్లు వెల రు 0-8-0.

పాండరిక మాహాత్మ్యము
పాండరిక మాహాత్మ్యంకర్తకును నొకవచనగ్రంథము
చూచితిరకవలెను. ఇది చూపాఠశాలలో నుపయోగించుచున్నాడు.
రెండవ సార్లు. వెల 0-8-0

ఆంధ్రనైషధ సారము
శ్రీ శాశ్వత శృంగారనైషధము ననుసరించి వచనయా
పమున వ్రాయబడినది. ఈ గ్రంథమును వాది యానందిక శా
రెడము. కర్ణించుట కిది తావులేదు. పాఠశాలలలో నుపయోగిం
చుట కెంతయు దగియున్నది.
కృతకము. వెల రు 0-12-0.
మూటి గ్రంథముల వెల రు 1-8-0 పాఠశాలలలో దప
యోగింపదలచే మొదల మాదిరికావలెను పంపవలెను
అత్తలూరి సూర్యనాయణు, ఈమని, గుంటూరుజిల్లా

నూతన గ్రంథములు
1 సేజరు చరిత్రము:—ప్రశాంతభక్తమును గోత
కరియార్థమును చదివి తీరవలెననిది. కొన్నిచు వివాదముగా
నుండిన శ్రీయత సమితి పట్టాభిరామ రావుగారును విజయనగరం
కాలేజి ప్రొఫెసర్ శ్రీ. వెంకటరంగయ్యగారును పీఠికలువ్రాసి
యొన్నాడు. పలుములుకలది అపూర్వ చరిత్రచరితము. రు 1.
2. హరిశ్చంద్రచరిత్రము:— కంకర గౌరవకుల
లోని పద్యములచే విలసిల్లుచు నులభ్యతెలిని వ్రాయబడిన రు 1
గ్రంథము. వెల 0-12-0
3. బుద్ధుడు:—తేమములతో వ్రాయబడినది. వా
క్యము కలవు. వెల 0-8-0
4. చెన్నరాజధాని:— 5 వ కరకతికి అపూర్వము
నది. బొమ్మలచే నిండియున్నది. వెల 0-6-0
5. వరా:— ఈ గ్రంథంలోగా వైకాపాలో నే మాటివై ను
కొనవారలకు 100-కి రు 25 చొప్పున కమీషను ఇవ్వబడును.
గ్రంథకర్త: ముగ్ధియం పీఠారామ రావుగారు,
వియ. యల్. టి., మనకల్లి, చిత్తూరుజిల్లా
రామ్ అండ్ సన్సు, మదనపల్లి,

రత్నపురుషలేఖ్యం
ఈ గ్రంథమును తప్పక కర్ణించు. బహిరంగపోగొట్టి, బల
ము కలిగించును. శుక్లమేమానవల్ల కచ్చినదగ్గ, మాత్ర శ్లోకము
అనుచు యానుచుకల తగ్గును. శుభవ్యాధులకులకు చెదినరక్త
మును బాగుకరచును. కే 0-4-0.
శగలేఖ్యం
వివాహిగనైన కర్ణించు అవ్యభివందు. వధ్యములేదు.
వట్టి రు 1-8-0 లు.
పట్టాభిరామవైద్యశాల
భాష్యుడను: గోదావరిజిల్లా.

విచారణకు.

(హస్తప్రమణం)

ప్రస్తుతము భారతదేశపు రాజకీయపరిస్థితులంతరించిపోయినది. తీవ్రమగు సమస్యలు కలుగుచున్నవి. కాని సద్భావంతోదను, సహృదయత్వావాయంతోదను, పరస్పర అనురాగముతోదను పోటుపడిన ఈ సమస్యలన్నియు అంతరించుదగలవనియు భారతదేశము ప్రజలు సామ్రాజ్యవాదులను సమీక్షించుచు వాటిని వృద్ధి చెందగలదనియు నాశునముగచేయుచున్నది.

(కరతాళ ప్రమణం)

యర్న గూడెం తాలూకా

పహాజన సభ

అనంతపల్లి 28-3-24

అంధ్రప్రదేశ్ దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుపబడినది. వీరిని మధ్యాహ్నం 8 గంటలకు మోటారులలో తాడేపల్లిగూడెం రైల్వే స్టేషనునుంచి తీసుకువచ్చిరి. గ్రామములోనికి రాగానే మంగళవాద్యములతో గ్రామమునకు పడమటివైపున ఋషివాటికవలె అచ్చటనున్న నదీతీరమున నున్న తోటలో ఏర్పరచిన సభాస్థలమునకు గొంపోయిరి. మెయ్యిముడికి వైగాసభ్యులువచ్చిరి. వీరిరాకకు వీరి ఉపన్యాసమునకు, రాకపోకలకు ఎక్కువసౌకర్యములు లేకపోయినను చాలమంది ప్రజలు ఈ యర్న గూడెం తాలూకానుంచి వచ్చిరి. ఈ తాలూకా పహాజనసభ ఈ అనంతపల్లిలోని ఈ చుట్టుపట్ల గ్రామములలోని రైతులసహాయములను ఈతాలూకాలో ప్రచారముచేయు శ్రీయుత శివుడు శివరావుగారు అయ్యగారి గణపతి రావుగారు ద్రోణరాజుభాస్కరరావుగారు తంగిరాల శ్రీరామమూర్తిగారు రెబ్బామెగడ మండేశ్వర శర్మగారు కొంతభవమును సంపాదించి వచ్చిన ప్రజలకు భోజనాదిసదులను ఆటోటలోనే ఏర్పరచి సభజయప్రదముగా జరిపిరి.

అధ్యక్షకోపన్యాసము

అధ్యక్షులు ఈ తోటనుచూచి వెనుక మహానదిలో జరిగిన అంధ్రమహాజనసభాప్రదేశము జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నదని ఈతోటనుఋషివాటికను పోల్చి వర్ణించిరి. వర్ణనానంతరము శ్రీరామన్నమగ్గరజుచేసి ఉపన్యాసము ప్రారంభించిరి. ఆ ఉపన్యాససూంశమును వ్రాసితిమి.

సూర్యభగవానుడు నూలువడకుట

కాశ్రు సమృద్ధమైన శ్లోకములు చదువుతూ సూర్యుడు ఉదయముననే ఉదయించి కిరణములనే టుటువంటి దారములను వడికి కాంతి అనేటటువంటివస్త్రమును నేసి విశ్వముయొక్క విశాలభరత్వమును గప్పివేయుచున్నాడు. మనలో నెవ్వరును ఉదయముననే లేచి కొంతసేమయినను రాటుకుడుకుటకు కాలము వినియోగించక కర్మముగా నెక్కువ కాలయాపనము చేయుచున్నారని పత్తిచెట్టు, భూమిలో పుట్టుచున్నది. ఆపత్తిని పండించువాడును పత్తిని దూదిగాచేయువాడును నూలుగావడకువాడును బట్టగానేయువాడును అందరూ ఈ గడ్డయందు పుట్టిన వారే. ఈ రక్త సంబంధమును మనము గుర్తించక మన బట్టను విడచి పెట్టి విశేష పుట్టలను కట్టుచున్నాము. మనదేశములో మనపూర్వులు నేసిన డక్కామజిలీను గుడ్డ నేను ఇండ్లాండునందున్న మూజియములో చూచితిని. ఆబట్ట 7 గజములపొడవున మంచి వెడల్పు గలిగియున్నది. ఆబట్టఅంతయు అరచేతివెడల్పు గలిగిన భరినిలో నిమిడియున్నది. నేడు అటువంటి నాణ్యముగలిగిన నూలు వడకువారు నేయువారు కనుపించరు. మరల అటువంటి వస్త్రములు తయారుచేయడానికి మనమంతా కృషిసల్పాలి. ప్రస్తుతం లోకంలో ధర్మనశించింది. అందుచేత దుర్భిక్ష మెక్కువ అయింది. ఈదుర్భిక్షము తొలగించడానికే గాంధీమహాత్ముడు బయలుదేరాడు. మహాత్ముడు సాక్షాత్తు శ్రీమన్నారాయణానందారమే అని నాబోంట్లువాళ్లు చాలమంది అనుకుంటున్నాము. యీయన ఆదర్శము స్వరాజ్యముస్థాపించుటయే.

స్వరాజ్యము

స్వరాజ్యమంటే దేశంలోవున్న వాళ్లందరికీ పట్టెడన్నము సమముగాదొరకడమే. మనఅందరికీ పూర్తిగా సరిపోయేటంత పంటలు మనదేశంలో పండుకున్నాయి. కాని ఈ పంటంతా సమానంగా అందరికీ అందటలేదు. మనస్వల్పుడు తనకుండుకొడుకులందరికీ సరిపోయే ఆస్తి సంపాదించుతూ వున్నాడు భగవంతుడుకూడా సృష్టిలోవున్న జీవాన్నిటికీ, “వాణిజ్యనవాదు నీరాయడా” అనే సామెతగా సరిపోయే ఆహారము సృష్టిస్తున్నాడు. కాని ఈ ఆహారంతో పలంపకంలో మనకుండు తిండి ఇతరులపరమై పోతుంది. ఈలా ఇతరులపరమై పోకుండా అందరికీ తిండి కలిగేట్లు మనము చూచుకోవాలి. ఈ దుర్భిక్షమునకు సహాయంగా త్రాగుడుజూదము వగైరాలు మనదేశంలో వున్నాయి. పాశ్చాత్య దేశాల్లో దుర్భిక్షసమయలకు త్రాగుడు జూదము వగైరాలకు బహిరంగ ప్రభుత్వవారు లైసెన్సులిచ్చి కఢ సడిపిస్తున్నారు. అలాగే మనదేశంలోకూడ సడిపించుచున్నారు. దుర్నడతలు మనమే పోగొట్టుకోవాలని మహాత్ముడు బోధిస్తాడు.

మతములు

మనదేశంలో ఆనేక మతాలున్నాయి. ఈ మతాలన్నీ వారివారి రుచులనుబట్టి బయలుదేరాయి. ఏలా బయలుదేరినా అందరిమతధర్మప్రకారము భగవంతుని చేరుటయే స్వరాజ్యమంటేకూడా. ఎవరి మతధర్మంవారు కాపాడుకుంటూభగవంతునిని చేరుటయే. మన మతధర్మాలసంగతి ప్రభుత్వంవారికి అక్కరలేదు. ప్రభుత్వంవారుమనమతధర్మాలను మనదేశసౌభాగ్యమును చూస్తూవుంటే మనశీప్రభుత్వమువారికి తగలేదు. కాని వీరు యీమాధ్యాలన్నిటికీ ఆవకాశం కలుగజేయడంలేదు. ఆలావీరు వప్పుకునేవరకు దౌర్జన్యరాహిత్యంగా ప్రాణాలన్ని అర్పించి మన తాళంచెవులు వారివస్తుంది లాక్కుంటాము.

అధికారమును

దౌర్జన్యరాహిత్యంలేకనే నులభంగా లొంగదీయవచ్చును. ఎటువంటివానినైనా మనసాంప్రదాయాన్నిబట్టి ప్రేమతో చూడవలసినదేగాని వాళ్లు మనలను ఎన్నివిధాల బాధపెట్టినా ప్రహేళనవలెను అకాలిలవలెను మనము జయముపొందవలెను.

అసహాయోద్యమము

అసహాయోద్యమమంటే చెడుపనుల ఎడల విముఖత్వమునుచూపి ఎట్టివారైనా మనవైపునకు దౌర్జన్య రహితంగా తీసుకురావడమే తెల్లవాళ్లుకూడా మనదేశంలోనూ వచ్చారు. గనుక వాళ్లకుమనము కావలసినంత అన్నము పెట్టతాము కాని తాళంచెవులుమాత్రం వాళ్లచేతుల్లో వుండకూడదు. ఇప్పుడు మనకు మనస్వరూపజ్ఞానంకూడా మరిచిపోయేగతి పట్టింది. తెల్లవాళ్లు ఇల్లిపోలే మనబ్రతుకు ఏలాగురా అని బిక్కమొగం చేసి కూర్చుండేసితిరిచ్చిందని కొంతమందికి అనుమానం వున్నది. తెల్లవాళ్లు మనధర్మం అనుష్ఠించకుండా వున్నంతవరకు వాళ్లు మనకు ఏమిమేళ్లుచేసినావాటిని మనము గుర్తించము.

త్యాగమునకు వెనుదీయగూడదు

మనవాళ్లలో చాలమంది జయిలుకువెల్లారు అదికూడా తీసివేసక విముఖత్వం చూపలేదు. ప్రభుత్వం వారు మనపై ఆగ్నివర్షము కురిపించినను వారికి ఏవిధమైన ప్రతికారము చేయకుండా నిలబడితే అప్పుడే మన కోరికసిద్ధించును. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానము మనకేష్టం లేదనియు అధికారము మనచేతుల్లోనికి లాక్కోవాలనియు యింతవరకు మనము చేసినప్రయత్నమువల్ల గనర్పమెంటువారికి గోచరమైనది. ప్రస్తుతము అసహాయోద్యమములో పనిచేయువాళ్లంతా ఒకవైపున ప్రభుత్వమును రెండవవైపున ప్రజలను నిదురపోనివ్వరు.

ఎటువంటికిష్టాలకైనా మిరంతా సిద్ధపడకపోయినా ఈ వర్షరము పాపలాయించి కాంగ్రెసుసభ్యులుగా అంతాచేరాలి. అందరు ఆత్మయాధిధర్మములోనికిదిగకపోయినా దిగినవారికి హంగులిసిం చేట్టుటయినా మిరంతా తయారవాలి. సున్నితమైన బట్టలనువిడచి ఉద్ధరంతా ధరించాలి మరికొంతమంది వాలంటీరులుగ చేరాలి. ఈ యజ్ఞపరిపూర్తికొరకు ధన మవసరముగాన వెనుదీయకుండ ధనమొగగవలెను. వెనుక గాంధీమహాత్ముడు మనూలుకేసిన కోటిరూపాయలు ఈజ్ఞానికి మహాత్ముడే మహానైవేద్యం. క్రింద ఖచ్చిపెట్టాడు. ఇప్పుడుకూడ అందుకొరకు మరల సామ్యుకావాలిమనక మీకు తోచిన తృణమో ఫణమో మహాత్ముని పూజానిధికివ్వాలి అని హెచ్చరించగా సభలో రు. 85 లు వసూలయ్యెను. ఈ గ్రామంలో రు. 116 లుప్రతిఅయ్యెవరకు యింటికివైద్య సౌకర్యములు 29 వ తేదీని గూడ ఈ గ్రామంలోనే ఆగిరి. దేశబంధు దుపూర్తి ముబ్బమ్మగారు ఖద్దరునుగూర్చియు శ్రీయుతులు కనుమూరి శివారామచంద్రరాజుగారు ఆలివరుగారి స్టేటుమెంటునుగూర్చియు అస్పృశ్యతనుగూర్చి అయిలావర్యుల రామలింగారావును అకాలిలనుగూర్చి రెబ్బామెగడమండేశ్వర శర్మగారును మహాపన్యాసములనుగావించిరి.

ముఖ్య తీర్మానములు

- 1. గాంధీమహాత్ముని స్వస్తతనుగూర్చి అభినందించుచు అచికాలములోనే పూర్ణాంగోగ్యమును పొంది సత్వరముగ భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమును చేకూర్చుదుగాక యనిపరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము.
2. ఖద్దరును ప్రతిపాడు ధరించి తానుపండించు పత్తి పంట తనకుటుంబమునకు సరిపోయేది నిలువజేసికొని మిగత గ్రామసంఘములతో సంప్రతించి విక్రయించవలెనని తీర్మానించిరి.
3. ఆలివరు ప్రభువు హిందూదేశ స్వరాజ్యవిషయమునుగూర్చి చేసినప్రకటనము ప్రభుత్వముతో ముందు సమాకాశము సలుపుటకు సమాకారము కలుగజేయలేదని దేశవిమృక్తిజ్ఞులు చేతులలోనే గలదనియు యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

(4) అకాలిలీరులు తమ మతధర్మముకొరకు చూపుచున్న సత్సాగ్రహమునుగూర్చి అభినందించుచు దేశమున కంతకును ఆదర్శప్రాయములైనఅకాలి కీ ర్షేషుల ఆత్మశాంతికి పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము. మరియు వారికుటుంబములకోర్కి సానుభూతిని చూపుచున్నారము.

(5) జిల్లాతాలూకా యూనియనుబోధలలో తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘము వారిచే ఆమోదింపబడిన అసహాయవాదులు ప్రవేశించవలెనని తీర్మానించిరి.

(6) పంచాయితీల మూలమున తగవులు, పరిష్కరించుకొనవలెనని తీర్మానించిరి.

(7) పంచమ సోదరుల అస్పృశ్యతను తొలగించవలెననియు అస్పృశ్యులవారు వికమత్వముతో మెలగవలెననియు తీర్మానించిరి.

(8) ఈతాలూకా కోటుకు నియమించిన తిలకునిధిని వసూలుఅగుటకు తాలూకావాసులు ధన మొసంగవలెననియు మహాత్ముని పూజానిధికి శక్తికొలది ధనమివ్వవలెననియు తీర్మానించిరి.

ముగింపు

సభకు జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యదర్శులు తదితర తాలూకా వాసులు చాలమందివచ్చిరి. సభముగియునరికి రాత్రి 8 గంటలయినది. ఆరాత్రియే వచ్చినవారంత వెళ్లిరి. శ్రీయుత యగ్రహస్థి మంగయ్యవంతులుగారు ఆంధ్రప్రదేశ్ గారు ఆతాలూకా ప్రచారకుల సహాయముచే ఆ చుట్టుపట్ల గ్రామములో ప్రచారము చేయుచున్నారు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

ఏప్రిల్ 4 వ తేదీ శుక్రవారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names and prices in rupees and paise.

చెన్నరాష్ట్రపరిపాలనా నివేదికము

(మొదటిభాగము)

సంగ్రహపీఠిక-ఆర్థికపరిస్థితులు

సామాజ్యప్రభుత్వమునకు చెల్లింపవలసిన మొత్త మధికముగా నున్నను తమ ఆదాయవ్యయములను సరిపోవునట్లు జూచుకొనుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించిరి. విశేషమువిచారణ సంఘమువారివలె పనిజేయవలెనని నియమింపబడిన కానకసభ్యులందరి ప్రాంతింగు ప్రాంతాన్ని కమిటీ వారు గత యేడు ఆదేశముగను ప్రభుత్వమువారికి తమ నూతనలను కలుపుచునే యుండిరి. వారి శిఫార్సులు రెండు విధములుగా నున్నవి. ఖర్చులను తగ్గించుట ఆదాయము నభివృద్ధి జేయుట. ఆదాయము క్రిందను వ్యయముక్రిందను గూడ గల మొత్తము 88.21 లక్షల రూపాయలు. వారి శిఫార్సులలో చాలవరకు అంగీకరింపబడినవి. మిగిలినవాటిని ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారు.

1922-23 లోని రాష్ట్రములో మొత్తపు ఆదాయము 1921-22 సం॥ కంటే హెచ్చినది. ప్రాంతపు పోలీసు శాఖను పరిపాలన శాఖలలో నధికమువచ్చెను. కాని రాబడి పన్నులను ఆదాయము తగ్గినది. ప్రాంతపు కొద్దిపాటు ఖరీదు హెచ్చించుటచే ప్రాంతపులను ఆదాయము హెచ్చినది గాని బడ్జెటులో ననుకొనినంత అధికముగా రాలేదు. మలబారు విప్లవకారులవద్ద నవాబులచేసిన జరిమానాలను శాఖయపరిపాలన శాఖ ఆదాయము, రైల్వే పోలీసులకుగాను రైల్వేకంపెనీ లాసంగిన మొత్తములను పోలీసు ఆదాయము అధికమైనది. రాబడిపన్ను రాష్ట్రమున కెంత చెల్లింపవలెనో ఆ భాగములను నిర్ణయించుటయందు గల లోపముచే రాబడి పన్నులను ఆదాయము తగ్గినది. పబ్లిక్ వర్క్స్ నిమిత్తము క్రింద ఖర్చు తగ్గుటచే మొత్తపు వ్యయమునందు కొంతభాగము తగ్గినది. కాని జెయిన్లు కాన్స్ట్రక్ట్ సెట్టిమెంటు విద్యాశాఖల క్రింద వ్యయ మధికమగుటచే దీనికి సరిపోయినది. సివిల్ వర్క్సులో ధనశీలచే ఆభ్యవసరము పనులనే జేయమని నిర్ణయించుటచే ఖర్చు తగ్గినది. పబ్లిక్ వర్క్స్ విషయమున స్థానిక సంఘముల కిచ్చు గ్రాంటులను ఋణములుగా నిచ్చి, రికెన్సైల్డ్ లోలో గాక చేరుకొనుటచే చేర్చుటచే వ్యయము తగ్గినట్లు గనపడుచున్నది. మాపీ కా విప్లవములను జెయిన్లక్రింద వ్యయము హెచ్చెను. స్థానిక సంఘములకు ప్రాథమికవిద్యకై యెక్కువ గ్రాంటులిచ్చుటచే విద్యాశాఖక్రింద వ్యయమధికమయ్యెను.

సంవత్సర మంతయు ఆర్థికపరిస్థితులు బాగులేకున్నయన అన్ని శాఖలలోను అభివృద్ధివ్యయములు తగ్గినవి.

వ్యవసాయపరిస్థితులు:—అసాధారణముగ ఋతు పరిస్థితులు సంభవించినను రాష్ట్రముంతటివై వ్యవసాయ పరిస్థితులను తగ్గించుటకు నే యున్నది. నైపుతి మూల వర్ష వాయువు అలస్యముగావచ్చుటచే యివర కెన్నడు రాసంత యధికముగా దక్షిణ కన్నడ జిల్లాలో వరదలు వచ్చినవి. రాష్ట్రమును దెచ్చుటకు కలవు నివారణ కార్యములు జరుపలేదు. ప్రారంభమున బర్హాజిల్లాలోను సంవత్సరాంతమున బర్హాజి ౮ సం॥ త పురం జిల్లాలోను గొప్ప ఆందోళన కరములగు కలవు శూచన లగు పడినను జనవరిలో టెన్టుపనులు ప్రారంభించుటతో ముగిసెను. చాలయేండ్లనుండి యెక్కుడులేని విశాళకరముగు తుపాను విశాఖపట్నంలోను గంజాంజిల్లాలో కొంతభాగము నలమవచ్చి ప్రజలకు, అస్తులకు చాల నష్టము కలిగించెను. రైలు మార్గము చాలమేల్వరకు చెడిపోయినది. తంతివార్త తీగలకు, కోడకు భంగము కలిగెను. అఖరసెలలో తిన్నవల్లి జిల్లాలో గొప్పవరదలు గలిగెను. రాష్ట్రమంతటిలో ముఖ్యధారలగు ధాన్యములధర కొంచెము తగ్గెను.

లా న్యాయము

స్కూలుకాజు, పంచాయతీకోర్టులు, ప్రాంతాధ్యక్షులను అప్పెలిటెలు భాగములలోతప్ప తక్కిన యన్ని రీతుల సివిల్ శాఖలములసంఖ్య తగ్గినది. కోర్టుఫీసు ఆదాయక్రింద రుసుము లధికము జేయుటయే యందులకు కారణమని తెలుపబడినది.

కొన్ని జిల్లాలలో వర్తకము తగ్గుటకుగూడ యందులకు కారణమగును. సెమన్నకేసు లధికముగాలేదు గాని, కర్నూలు, మధురజిల్లాలలో కూసీలు అధికముగా జరిగినవి. దక్షిణమధురై నందు విప్లవమునకు సంబంధించిన కేసుల విచారణకై స్థాపించబడిన ప్రత్యేకజడ్జికోర్టులు ఫిబ్రవరి 18 వతేదీతో పనిచాలించినవి. కాని అడివనలు సెమన్నజడ్జికోర్టు ఏప్రిల్ 16 వతేదీవర కుండెను.

జైల్స్ లో కోర్టులలో వ్యాజ్యములు కొలదిగా తగ్గినవి. జూరీ ను సెక్షన్లుక్రింద చర్యజేసికొనుటయు, నిరంతర సంచారము నుంపులకు క్రిమినలు, ట్రైబ్యు చట్టము విధించుటయు యందులకు కారణములుగా నూహించబడినవి. ప్రభుత్వోద్యోగులలో జాడీషియంనుండి ఎగ్జిక్యూటివు కార్యములను చేరు జేయుటనుగూర్చి విచారించుటకై కానకసభవారి తీర్మానము ప్రకారము ఫిబ్రవరిమాసములో నొక ఉపసంఘ మేర్పరచబడినది.

పోలీసు

సిటీపోలీసు కళములోని మంచివానిని చేర్చుకొనుట అతిసులభముగాజరిగెను. క్రమశిక్షణ నిర్వహణముగా విధించబడినది. దళముయొక్క ప్రవర్తన సంతృప్తికరముగ నుండెను. అసహాయవాద, కిలాఫతు లేబరు ఆందోళనపరచుప్రచారము తక్కువగా నుండుటచే గతయేడు వారావసరములయొక్క ప్రకారముగ నుండెను. జరిగిన కొలదిసమైక్యకట్టులు అతిస్వల్పమైనవి. చెన్న నగరమునందు నేరములు యధారీతిగానుండెను. కొండడ పిల్ల కా యలు 1920 చిట్టన్ను ఆర్టు 29 వ సెక్షనుప్రకారము శిక్షించబడిరి. మోటారు, యితర బండ్లపై యధికారము దృఢపరచబడినది. ప్రారంభమునందు మలబారులోని పోలీసుదళము విప్లవమునకు సంబంధించిన కేసులలో నిమగ్నమయ్యెను. ఏజెన్సీలో మలబారు పెన్షెను పోలీసుదళములను తీసివేయుటచే ఫిరూజీ శారుల తిరుగుబాటు అధికమై, మరల కార్యపక్కి ప్రారంభింప జరిగినట్లు. తిన్నవల్లిలో చేరుబడిన బండిపోలీసువారును జంబులింగము, అయినగపాచరు లిడవును పోలీసువారిచే కాల్చి చంపబడిరి. ఆకొట్టాటయందు ముగ్గురు పోలీసువారి గాయములు తగిలెను. నేరములసంఖ్య 100 కి కి చొప్పున తగ్గినది. అపరాధపరిశోధనయందు కొంచె మభివృద్ధిగలదు. మధురై రామనాథ జిల్లాలలో కళ్లరులు తిరిగి నేరముల నుంపుక్రింద చేర్చు కొనడమైనది. అనంతపురం జిల్లాలో కడితిరాలూకాయందు కా స న వి రు ద్ధ ము గా ప్ర వ ర్తిం చు రె డ్డి లపై అడనపు పోలీసుదళము స్థాపించబడినది. పాముదు ర్తియందు నూతనముగా పోలీసుస్థానము నెలకొల్పబడినది. తూర్పుతీరము ప్రత్యేక పోలీసుదళ మనుచేరు 229 జమానులు గల మిలిటరీ పోలీసు దళము స్థాపించబడినది. అందన్ని తరగతులవారు గలరు. పోలీసు విభానమును విచారించిరి. ఖర్చులను తగ్గించుటకుగూర్చి శిఫార్సు జేయుటకై ప్రభుత్వమువారిచే నొకవిచారణసంఘ మేర్పరచబడినది. ఈ సంఘమువారు 2,000 జమానులను తగ్గింపవలెనని సిఫార్సు జేయుటచే క్రొత్తజమానులను చేర్చుకొనుట యిప్పటి వట్టుకు నిలుపుజేయబడినది.

జయిల్స్

మామిళా కైడిలను శిక్షించుట నిలుపుజేయబడుటచేతను చాలమంది శిక్షాపరిమితి ముగియుటచే విడిచిపెట్టబడుచేతను జయిల్స్ లో సగటున దినమునకు గలసంఖ్య ముందటేకుకన్న యాయేడు తగ్గినది. క్రైమిల ప్రవర్తన సంతృప్తికరముగ నే యున్నది. ఓవర్సీయని దూషించుటచే ఒక్కసెకిమాత్రము దండతాద నము జరిగెను. బోర్డులు సంస్థయందు ప్రారంభింపబడిన ప్రాంత విభజన బాగుగనే యున్నది. బోర్డులు అధీనముక్రింద పాలముకొను జిల్లాజయిల్స్ లో చిన్న ప్రాయముగల మామిళా లుంచబడిరి. విశాఖల కాబడిన క్రైమిల సహాయసంఘమువారు క్రైములు విడుదల కాగానే తిరిగి పనులను సంపాదించుకొనువరకు బలనిచ్చి సహాయము జేయుచున్నారు. క్రైమిల ఆరోగ్య పరిస్థితు లందు నభివృద్ధి యుండెను. అన్ని జయిల్స్ లోను శిక్షా క్రమగు వ్యాధికి నూతనవిధముగా చికిత్స జేయబడినది. నూత్ను వైద్య విధింపబడిన వారికొరకై 'స్పెషలు డివిజను' యేర్పాటు జయబడినది. ఎక్కువకాలము శిక్షవిధింపబడినవారును జయిల్స్ కు జేరుచుగా కాకుండెడివారి శిక్షలనుగూర్చివిచారించుటకై 'అడ్వైజరీబోర్డు' స్థాపించబడినది. వారి సలహాప్రకారము 8 యేండ్లు శిక్ష విధింపబడి 2/3 భాగము ననుభవించిన క్రైమిల 200 మంది విడుదల జేయబడిరి. మామిళాకైడిలకొరకై తాత్కాలికముగా అండమానులకుబావుట ప్రారంభింపబడినను సాధారణము జెయిల్స్ లో తిగిస్తాన ముందుటచే నిలుపుజేయబడినది.

కార్మికపరిస్థితులు

కార్మిక పరిస్థితులు యాయేడు అతిశాంతముగ నున్నవి. 14 సమైక్యకట్టు జరిగినవి. అన్నియు వెంటనే పరిష్కరింపబడినవి. 1922 నూతన ఎన్నికలను చట్టముప్రకారము ప్రైయిట్ లు సెటిల్ మెంటులకు, సింహాశ్రమముకు అనుమతులగు కూలీల శిగురుతీయట ప్రభుత్వమువారి యాధీనమునకు దుంచబడినది. కూలీల యెగువతిజరుగు ప్రతి బోర్డునందు, ఎగువతిజరుగువారి

సంరక్షకుడని ఒక ఉద్యోగి నియమింపబడినది నిమ్మకాయల యభివృద్ధికై లేబరుకాఖవారు జేయుప్రయత్నములు 5 నూతన జిల్లాలకు వ్యాపించెను. ఇప్పుడు ప్రత్యేకోద్యోగుల సహాయమున 9 జిల్లాలలో జరుగుచున్నది. నిమ్మకాయలకు గృహవసతు లేర్పరుచుటకై తగిన సంకల్పము జాగ్రత్త జేయబడినది. మార్గములు నూతులు మున్నగు సదుపాయములు గావించుటకు స్పష్టమి. వారిలో విద్యాభ్యులకు ధనసహాయము జేయుటకై యొక విభానము మూలంపబడినది. దీనిని ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. వారికై చెన్నపురిలో హాస్టలు నిర్మింపబడినది. నేరములగుంపులకు తరికామికపాతకాలల వ్యాపార విద్య నేర్పజను చున్నది.

వర్తకము

ఈ యేడు విజేతన వర్తకము, కోస్తావాణిజ్యముగూడ అధికమయినవి. విజేతముల కెగువతి చాలా హెచ్చినది. వైజేతముల వాణిజ్యముల విలువ యధారీతిగానుండుటచేతను, యెగువతియగు పంటలు బాగుండుటచేతను యెగువతిజేయుట హెచ్చెను. దిగుమతులకగ్గెను. నిరుటికన్న యెగువతులేచి దిగుమతులకగ్గెను. వర్తకపరిస్థితులు బాగుగ నేయుండెను. రిజిస్ట్రాసామాజ్యముతో యీరాష్ట్రమునందలి వర్తకము నభివృద్ధి జేంజెను. 1922 మార్చి నుండి కప్తమునున్న హెచ్చించుటచే కప్తమునురాబడి హెచ్చెను. మదరాసుపోర్టులోని ఆర్థికపరిస్థితులు లాభమునే కూచించెను. నమ్మసామగ్రిని నిలువజేయుటకు, స్థలాంతరములకు మార్పుటకు విద్యుచ్ఛక్తి క్రమేణ ఉపయోగించబడుచున్నది. నూటికి 97½ సవరణలు పుచ్చుకొని 1953 సంవత్సరమున నూటికి 5½ వడ్డీచొప్పున పూర్తిగా నూతున వరకు లిచ్చునట్టి 3,90,000 సవరణల ఋణము లండనులో శంపీరియలుబ్యాంకు వాడ పుచ్చుకొనుచున్నది. ఇట్లు వమానచేయుటకు మొత్త మంతయు పోర్టు అభివృద్ధికై వినియోగింపబడును. పోర్టుకు వచ్చునావలసంఖ్య తగ్గినను కోస్తా వాణిజ్యమునందున్న నావలెకుకై గాగలవు. పోర్టునందున్న బోవుచున్న వస్తువాదగ్రి తగ్గినను విజేతములకు యెగువతులు నూటికి 5.1 టన్నుల చొ॥ హెచ్చినవి. సిమెంటు, గాజువరకులు, మోటారుకారులు, కాగితము, బట్టలు, లోహపునానె దిగుమతులు, పోర్టు లోహములు, ప్రత్తి యెగువతులు అధికమైనవి. రాజీసిబ్బాగు, ధాన్యము, వియ్యము, ఇనుము, ఉక్కు తక్కువగా దిగుమతి యగుటచే దిగుమతులసంఖ్య తగ్గిపోయెను. ఉర్లి, యెముకలు వేరుశనగల యెగుమతిగూడ తగ్గినది. చిన్న పోర్టులందు వర్తకము యది వరకుకంటే చాల తగ్గినది.

సహకారము

సహకార సంఘములసంఖ్య హెచ్చెను. సభ్యులు, వాటాలమొత్తము, నిలువమొత్తము గూడ అభివృద్ధి చెందెను. దీపావళిమంటలు ఇనస్పెక్టరులు రెండుశాఖలుగా విభజింపబడిరి. ఒకశాఖవారు అడిటుసంఘములను జూచెదరు. రెండవశాఖవారు, పరిపాలనావిభానము, సాధారణ సంఘపరిస్థితులను పరీక్షించుచుండురు. మదరాసు సెంట్రలు అర్బుకబ్యాంకు, మరీకొన్ని సెంట్రలుబ్యాంకు లు వడ్డీరేట్లు తగ్గించినవి. జిల్లా సెంట్రలుబ్యాంకులో తమంతతామే ధనము ప్రోగ్రెజివ్ గలుగుచుండుటచే రాష్ట్రీయ బ్యాంకులనుండి ఋణములు పుచ్చుకొనుట తగ్గెను. బాగుగ పనిజేయుచున్న సంఘములను పునరుద్ధరించి, ఒక మోస్తరుగానున్న వాటికి యెక్కువ ప్రోత్సాహ మిచ్చి తిరిగి స్థాపించుటకు పిలుగని సంఘములను తొలగించుట మున్నగు పునరుద్ధరణ కార్యములందు యెక్కువ క్రేడ బాపబడినది.

వ్యవసాయము

డిగ్రీకోర్టు జరుపువారికి ధనసహాయము జేయుట నిరసి జేయుటచేతను సబ్సిడీ కోర్టువారికి న్యూలువైనలునందు త్రిప్పులు గావలెనని నిర్వంధించుట చేతను కోయంబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలకు విద్యార్థులు రాకుండిరి. వ్యవసాయమునందు లి. ఎన్. సి. డిగ్రీని 85 గురు విద్యార్థులలో 16 మంది సంపాదించిరి. కాళి పరంబలో వ్యవసాయ పాఠశాలల పని బాగుగనే జరుగుచున్నది. కోయంబత్తూరు సెంట్రలుఫారము నందును, యితర వ్యవసాయ స్థానములందును చెయ్యభాన్యము, ప్రత్తి, కొబ్బరి పండ్లు యెరువు విషయములలో పరిశోధన కార్యము జరుగినది. తంజావూరు జిల్లాలోని ఆరుకురాయనందు నూతనముగా విత్తులజల్లి విభాన ములుజయబడుచున్నది. ఈయేడు 8,400 ఎకరముల పల్లపుభూమికి సరిపోవు 63 టన్నుల వరి విత్తులు జల్లుబడినవి. పశువుల సంరక్షణస్థానము యెగువారు నుండి కోయంబత్తూరునకు మార్చబడి బాగుగ పని జరుగుచున్నది. చింతలదేవి యందుగల ఒంగోలు పశువులమంద తయారుజేయబడినది. నాలుగు గవర్నమెంటు స్థానములందు లేబరులే యెయ్యభాన్యధనప్రయత్నములు ప్రారంభింప జడినవి. ప్రత్తిలోనుండు పురుగులను, ఉత్తరగర్భాదులలోను, దక్షిణకన్నడమునందు కొబ్బరినినాశనముజేయు పురుగులను తొలగించుటకై మదరాసు పెన్సుఆర్టు విభిధపడినది.

"భారతీ కామ సుఖా ఆత్మకాంత్యంబుల భారతీయ
 లునులించి కలసిరి కన్యకు వివాహము తెచ్చి మరేది గాదు కాదు.
 ఆకామ్యులైన కామదావి లో నున్నవనినను వివాహదావి
 మహామనమును గానదావి తెచ్చునెందులకు ముందరినె,
 మామయ్యవలెను గన్పొ, మనములకు అధికార ముండునని
 గాని దానిని పుకరింపకుననుకొన మధికారము నిచ్చలేదు.
 దొంగతనముగా దుర్మయము చేయుట ఏమో యిందుకు
 మన ములకు వివాహముననుబంతుల అపవృత్తి తెలుపుట
 యేది తెచ్చుననుట కర్హము" అని మామయ్య గానాడిరి,
 (అ, (మ))

మే నెలలోనో జూను నెలలోనో మొదటి దివిడెందును ప్రకటింపవలెగను. 5. ఈ మొదటి దివిడెండునందు నూటికి 50 చొప్పున చెల్లించుటకు సరిపోవుధనము సమ కూడునని దలచుచున్నాము. ఈ మొత్తము నిదివరకే ఇంపీరియలు బ్యాంకు నుండి దీసి కొనిన ఋణదాతల కీ దివిడెండు చెల్లించ బడదు. అట్టి సందర్భములలో నీ మొత్తమును ఇంపీరియలు బ్యాంకువారికి జెల్లింపవలసి యున్నది మిగిలిన ఋణముల దీర్చుటకు యెప్పుడు వీలగునదియై, అలయస్సు బ్యాంకు నకు రావలసిన బాకీలు తొందరగా వసూలగుటపై నాధారపడియుండును. రెండవ దివిడెంటు ఎప్పుడు ప్రకటింపబడునదియు ముందుగా నూహించి ప్రకటించుటకు వీలు లేదు. ధనము వసూలయిన వెంట వెంటనే చిన్న చిన్న రేట్లతో నైనను దివిడెండ్లను బంచి పెట్టుతుండుట లిక్విడేబుల్లయ్యెల్ల ప్రాయము. ఈ సందర్భమున లిక్విడేషను సాగుచున్న కొలదిని బాకీలు వసూలుగుట చాల కష్టతర మగుచుండు వనువిషయమును గమనింప వలెను. కాని ఇట్టి బాకీలను వసూలు చేయుట యిది దెట్టి సయత్న లోపమును గావింప బడదు. తుదకు కొన్ని విషయములలో బహిరంగముగ వేలము జరుగవలసి వచ్చునని లిక్విడేబు ర్లెండుచున్నారు. కాని ఇందుకు సంబంధించిన వారంతరిని సంప్రదించి, వారి యనుమతిని పొందువరకు ఈ మార్గమున నెట్టి చర్యను దీసికొనమని విశ్వసింపవచ్చును.

గాంధీ మహాత్ముడు మున్నగు మహానాయకులు

బ్రిటనుమంత్రివర్గమువారి ఆహ్వానము

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి వాక్యములు

“లండనుగరమున జరుగనున్న బ్రిటనుమంత్రివర్గమువారి సభలో వారితో భారతదేశస్వతంత్ర్యమునుగూర్చి సంభాషించుటకు మహాత్మాగాంధీ, దేశబంధుదాను గార్లు మున్నగునాయకులను కొందరిని నన్నును బ్రిటనుమంత్రి లాహోరినిచిరము వదలి యిప్పుడు బొంబాయిలో చాలప్రబలముగా నున్నది. ఇదియిట్లు ఏలజరుగగూడదో నేనూహించజాలకున్నాను. నాకిందు అసంభవమేమియును కనబడలేదుగాని దొరతనమువారింతత్వంలోనే తమవద్దతి నిటుల మాట్లాడగలరా యనిమాత్రమే నేను సంశయించుచున్నాను. అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు బొంబాయిలో వార్తాసంఘప్రతినిధితో తెలిపిరి.

(అ. ప్రె.)

విరల భాయిపటేలు గారు

బొంబాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షులుగా ఎన్నికొనబడెను

భారత రాజకీయముల సభ్యుడును స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడును వల్లభావాయిపటేలుగారి సోపానమును వి. కే. పటేలు అనబడు విరలభాయి పటేలుగారు బొంబాయిపురపాలకసభమునకు యీ క్రొత్త సంవత్సరమునకుమాడి గారినిగాగా అధ్యక్షుడుగా నిన్ను 8 వ తేదీ ఎన్నికొనబడెను. ఈమును దొడ్డి తేదీన భారతగారికి 47 ఓట్లును పటేలుగారికి 53 ఓట్లును వచ్చినవి. పిమ్మట పటేలుగారు హాజరైనది. “ఇక కాదు ఏ తరువాతమును భేదబుద్ధితో భారత రాజకీయ సభలో స్వరాజ్యపక్షము వారి వద్దతి ఎటులగూర్చును ముగిసిపోయి లోకమునకు మలలో మూత్రము తలపడదు సహజముగా నుండును. నాకు కలదు నిర్భయ విధానమును కొనసాగించుట యే కర్తవ్యము. కాని పటేలుగారు వివరములను నేను వినియున్నాను. ఇదికొంద కామోచిరిగాని వానికి రెంటికిని అభేద్యమునందును దుటచే విడదీయు మార్గమునకు గోచరింపవచ్చును. మరల నన్ను కొనివారి అభిప్రాయములను నరికా వల్లదించుటయే మన కర్తవ్యము. అదియే ప్రజా సత్వమునకు ముఖ్య సిద్ధాంతము. బాధ్యతాపూర్వక ప్రభుత్వమున కదియొక్కటియే మార్గము” అని పటేలుగారునుడిపిరి. పిమ్మట మాడిగా నిరసన భిక్షించుచు నొక తీర్మానముకొనబడినది. (అ. ప్రె.)

ప్రేరేపక

మల్లాది, ఏ.పి.సి. రి:- బుద్ధాకాశ్ చుట్టూరిగారి ముందులో ప్రేరేపకమునకు వేసకుటకు ప్రజలు కూడుకొని యిద్దాకాశ్ కలకానుగద్ద ఏ.పి.సి. 4, 6 తారీఖులలో జరుగుచున్న సంత జరిగిపోవడమని మల్లాది దివిజను కమిషనుకు తెలిపినట్లు. అ. ప్రె.

ధనుల సెరపు చున్నార. ఈ వ్యవహారములు మొట్టమొదట చిట్కలుగానున్నను, ఇప్పుడు చాలవరకు తగ్గెను. అచ్చటి లిక్విడేటరు ప్రైవేట్లోనే యవలంబించునని నమ్ముచున్నాము. క్రెడిటర్లసమావేశమున నేర్పరచబడిన విచారణసంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. క్రెడిటర్లను, వాటాదార్లను, సమావేశ మగుటకు పూర్వము వారుగమనించుటకు గానిని వేదకు క్రెడిటర్లందరకును వాటాదార్లకును అందజేయువలెనని ప్రాతినిధ్యము వాడు నూచించిరి. వారు జూను 6 వ తేదీన సమావేశ మయ్యెదరు. ఈ విషయమున లిక్విడేటరుగూడ విచారణయొనర్పిరి. లండనునందుగూడ ఇంకను తరలింపనలు జరిగిననెదప్పు, ఈవిషయమున పూర్తిగా నిశ్చయించుకొనబడెను. అందుకుగాను లండనునందుగూడ పరిశోధనలను సాగింపవలసినదని ప్రావిజను లిక్విడేటరును గోరగా నాతడప్రేక్షయించుచుండెను. అనివేదిక తేదిన వెంటనే, కలకత్తా సమావేశమువారియెదుట నానివేదిక నంతను పంపి, ఇట్టి వ్యవహారములకు అధికారులంతవరకు బాధ్యులై, క్రొత్త రెంటవరకు బాధ్యులై నిర్ణయింపవలెనని గోరెదరు. క్రెడిటర్లను, వాటాదార్లను కలకత్తాలో సమావేశము గాకపూర్వము ఈ నివేదిక తేదీను నమ్ముచున్నాము. అటుతరువాత దీని కొనసాగిన చర్యలగురించి లిక్విడేటరు సభవారి నడిగెదరు.

(అ. ప్రె.)

గాంధీ మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్ష నాయకులు

జాహ్లాలో ఆలోచనలు

అవోచన లింకను జరుగుచునే యున్నది. కాననసభా ప్రవేశముగూర్చి నేటి (4 వ తేదీ) వరకును వాడు తలపెట్టినే లేదు. ప్రవేశంబు దాసుగాను త్వరలోనే వచ్చెదరు గాన వారు వచ్చువరకును అవిషయమును తలపెట్టెదని రూఢిపార్టీ తెలిపినది. హిందూ మహామహ్మదీయమైత్రి, అస్పృశ్యతానివారణము మున్నగు నితరవిషయములను గూర్చి మాత్రమే సంభాషణలు జరుగుచున్నవి. త్వరలోనే బొంబాయిలో అభిలభ్యత హిందూ మహామహ్మదీయ నాయకుల సమావేశము జరుగగలదనియు ఆసభకు అన్ని రాష్ట్రములనుండియు రెండు మతముల ప్రముఖులను వచ్చి పూర్తిగా చర్చించి ఏదో యొక ఏర్పాటు చేసెద రనియు తెలియచున్నది.

గాంధీమహాత్ముని పలుకులు

ఈ విషయమున గాంధీ మహాత్ముని ప్రశ్నించగా “సర్వ విషయములను సాకల్యముగా పరిశీలించుకొంద నే నేమియును చెప్పజాలను. హిందూ మహామహ్మదీయమైత్రి అస్పృశ్యతానివారణము నను నీ రెండువిషయములు నితరు ప్రధానములగు నున్నవి. వానిని విడివిడిగా చర్చించుటయో ఏకముగా చర్చించుటయో యింకను నిర్ధారణ కాలేదు” అని మహాత్ముడు నుడివెను.

పండిత నెహ్రూగారు

“మహాత్మాగాంధీ, దేశబంధుదాను గార్లు మున్నగు నాయకులను నన్నును లండనులో జరుగగల సభకు బ్రిటనుమంత్రి వర్గమువారి రాహోరినిచిరము వదలి బొంబాయిలో ప్రబలముగా నున్నవందతిలో అసంభవ మేమియును నాకు గోచరించుటలేదు గాని యంతలోనే దొరతనమువారిభావ మిటుల మారగలదాయనిమాత్రమే నేనుసంశయించుచున్నాను” అని పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు నుడివెను.

మహాత్ముడు మరిల సంపాదకత్వమును వహించెను ఏంజుయిండియా, నవజీవను పత్రికల కీవారమునుండి మహాత్ముడుమరల సంపాదకత్వమును వహించెను. “నాకుక్రొత్తవిధానమేమియునులేదు. వెనుకటివిధానమునందు నాకుగల నమ్మకము వెనుకటికంటె హెచ్చినను మానినను వెనుకటికంటె నిపుడును మాత్రమైనతగ్గితేను, ఒకనిక టైదుటమన్నద్యక్తముమొగ్గరి గాథాంధకారబంధురమైనపుడే వారికి వానివద్దతులపైనను సాధనములైనను గలనమ్మకము బాగుగా పరిశీలంపబడును” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

(అ. ప్రె.)

ఒక పార్టీవానిచే కాల్పబడి యిద్దరు చనిపోవుట

బొంబాయి, ఏ.పి.సి. రి:- 11 మార్చి రాత్రి తుపాకీ ద్వారా చనిపోయినట్లు: టి. బొ. బాబు గొప్ప కంపెనీని కామ్యూన్యూ, మిల్లు తనివాలియొక్కయు మరలమునుగూర్చి కలకత్తాలో నేనువిచారణ పూర్తిచేసెను. కేరళ జిల్లాల్లం తులూను నుండుమున ప్రజలందరి భయభయమున్నప్పుడు మిర్జా అనుపార్టీవాడు తుపాకితో కాల్పబడి చనిపోయెను. తుపాకీ తిప్పుచెప్పిరి. కాల్ప వేయుటకులను దొంగలగునను భయములగుటచే ప్రజలమునకును సామ్రాజ్యమునకును మిర్జాతిప్పుడు భయభయమున కచ్చెను. అ. ప్రె.

వైకం సత్యాగ్రహము

సత్యాగ్రహములకు శిక్ష

మొదటి రోజు సత్యాగ్రహములు జరుగిన: బాహుళ్యముగాను తిత్వా యువకులు (దిటిమ) కొన్ని వాస్తవ్యులను కథముకాత్తరకు నిచ్చినవాడు అంతకు గ్రామ్యులు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నెకుట నేటుమెంటు విచ్చుచు రాజమార్గమున నిడుటకు తనకు పాతకత్వము గలదనియు ఆ పాతకత్వమున తొలగించు ప్రజలు చట్టములను నాకు తెచ్చి చేయవలయు నుడివెను. మా సోదకులకు నిమ్మకాయల వారికి మాకోపాటు సర్వస్వకల్పములను సమకార్యుల కట్టివ్వమల నైన ననుభవవదనచితియని నాయకు సత్యాగ్రహి మడివెను వారికి మా గురికి శిక్ష వేసి 21 వ తేదీ సామవారము రాత్రి 12 వ దెరసాలలోనే యుంచి, 18 తేదీదినమున వారిచేతులను సుకెళ్ళి వేసి కొల్లార్చి తినునానిలోయిరి. అకట పెరిగినమునుంచి పిమ్మట తిత్తెడిత పెట్టెలు జియింతు పంపెదను.

సంస్కరణములు గూడవని ఆశ్రేయించుటకు జరిగిన బహిరంగకర్త కన్యకుర వహించిన యాత్రమును ఆసభలో వామోద్దింపుచేసి కీర్తనమును దొరతనమునకు స్వరాజ్యమున కెంతయును నియమించబడిన ప్రతినిధులలో నొకమును వీరధ్వను జరుపిర్లుములలోనివాళి) మరికొకమును ఒకటివ తేదీ జంకవారము నాడుసాయంత్రమున కే.డి. కేశవమూసగారివద్దనున్న రెండవ తేదీన కాను సభచేసి అవోచించుటకు గడువిచ్చు వలెనని యువ అవాదు సత్యాగ్రహమును పంపవలదనియును కొరగా కేశవమూస గారంగీకరించిరి. బుధవారమునాడు సత్యాగ్రహమును వలెవేయె. పిమ్మట పూర్వాచారములకు జరిగెడి. ఆ సభలో కానరాని అహోములు వచ్చినదన. కేశవ మూసగారు మున్నగు కాంగ్రెసు వాయకులగూడ వెల్లిరి. నాలుగు గంటలసేపు సభచరిగింది గాని తర్వాతనానమేమును తలలేదు ప్రాతినిధ్యము ప్రబలముగానందెను. గానసభ నిరసించబడిన. ప్రతినిధులకనంభ్య అక్టోబరును మతల నొకహిరంగకథ చేసిన మూస 4 వ తేదీ శుక్రవారమునకును గడువిచ్చువలెనని మంకవారమునాడు సామంతమును మరల సంస్కరణవరాయలులు కొందరు కేశవమూసగారిని కొలిరి. యువరాజును చిన్నకానియును బుధవారమునాడు వచ్చెదరుగాన వారిగోరకుకొరగానాడు సత్యాగ్రహమును పంపగూడదని కాంగ్రెసువా రుచి మకే నిర్ణయించి పోతినవారికి తెలియజేసిరి. నిన్ను గురువారము నాడు గూడ సత్యాగ్రహమును పంపవలదు: బుధ కాంగ్రెసు వారు నిర్ణయించిరి. రెండవ రోజు సత్యాగ్రహములో నిర్ణయియ్యలను ఒక నాలుగునులకు మీరేకునుచారణ నిన్ను 8 వ తేదీని ప్రాంధిమైనది.

టి. కే. మాధవను, సాధూ, ఎం. పి. నాయురు, కే. వేలా యువ మూసగార్లు యున్నగు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు క్రధగా పనిచేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

శ్రీ మహాపాధ్యాయ

వేదం వేంకటరాయశాస్త్రిగారిచే రచించబడిన “ప్రతాపరుద్రీయ” నాటకమున గొప్ప పోటీపరిక్ష ఈరాబోవు 12 వ తేదీ ఏప్రిల్ మాసమున (1924) ప్రారంభమగును.

నూతనాశయోదయము కొరకు నెల్లూరున కొన్ని, బెజవాడలో కొన్ని, మరికొన్ని ప్రదర్శనములు రాజమహేంద్రవరమునను జరుగును. పండెమునకు నిలచు ప్రతిసమాజమువారికిని 10 పంది రైలుఖర్చు రాకపోకల కియ్యగలము హోమ్నియం, తలబా, జంత్రిములు మొదలగునవియు వాద్య నిపుణులను అంగీలను మరచిన యితర పరికరములను సమాజములవారే సంతరింపి కొనినమేలు మామూలు తెరలుమాత్రము మేము సంపాదించుము నాటకము (విడు) గంటలలో వారివారి మెచ్చునకొచ్చు అంకములతో ముగించవలయు.

నోలువివరము కొలిపినములలో ప్రకటింతును. శ్రీకృష్ణారెడ్డి రువారు మాకే మొత్తముమీద యనుజ్ఞ నొంగిరి. శ్రీ శాస్త్రిలవారినిగూడ నట్లే మాకనుజ్ఞ నొసంగ జేయుంటిమి. దక్షిణానులు, రుకుము సహితముగ ఏప్రిల్ 10 వ తేదీ లోపుగ చేరవచ్చును. పతక కంకణములు తయారగుచున్నవి. మూడు సమాజములు వచ్చినను పండెమును సాగించుము.

వి. లక్ష్మీకాంతం,

గవర్నమెంట్, బెజవాడ

ప్రకటన

రేపటిదినము నూతనసంవత్సరాదిపండుగ యగుటచే, ఆంధ్రపత్రిక వెలువడదు. సంపాదకుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924వ సం. ఏప్రిల్ నెల 4 వ తేది

శుక్రవారము

రక్తాక్షి

రుధిరోద్ధారి నేటితో ముగియును. రక్తాక్షి రేపటి నుండియు ప్రారంభమగును. రక్తాక్షి సంవత్సరామము భీకరముగ నుడుటయేగాక, వెనుకటి రక్తాక్షిని జ్ఞాపకము చెప్పుచున్నది. అరువది సంవత్సరములక్రిందట, ఆంధ్రదేశమునందు ఘోర విపాదసంఘటన మొకటి జరిగెను. అర్ధరాత్రివేళ సమద్రముపొంగి, అరువదియడుగులఎత్తున శరట మొకటి బయల్పడలి బందరునగరమును పరిసర ప్రాంతములను జలమయముగావించి, బీభత్సమొనర్చెను. ఒక్క గంటకాలములో ఎందరు చనిపోయిరో, ఎన్నికుటుంబములు నాశనమయ్యెనో, జీవకోటులెన్ని మడిచెనో, గృహములెన్నిగూలెనో, ఎందరు మహాప్రవాహమున గొట్టుకొనిపోయిరో, ఎవ్వరు జెప్పగలరు? ప్రళయకాలముబోలిన ఆవిపత్సమయమునందు, ఒకరినిగూర్చి యొకరు చింతించుటకు వ్యవధిలేకుండెను. బీదయని భాగ్యవంతుడని భేదములేక, రిక్కవకులము ఎక్కువకుల మను తారతమ్యమును పాటించక, మంచిచెడ్డయని యోచింపక సమద్రుడందఱను తనపొట్టును బెట్టుకొనెను. కనుమూసి కను తెరిచినంతలో, ప్రకృతి యంతయు నూతన రూపము దాల్చెను. సృష్టి లయములు రూపాంతరములే గాని, రెంటికిని వాస్తవభేద మెద్దియు లేదని, బ్రకటించెను. లెక్క దెలియకున్నను, కనిసము ముప్పదివేలమంది యయినను ఆ రాత్రి బలియై యుందురని అంచనావేయబడెను.

చనిపోయిన జంతుజాలమునకును వడిపోయిన వృక్షరాశికిని అంతే లేదు. రక్తాక్షి ఎంతటి విపాదసంఘటనమునకు కారణమయినను, మానవులకు సత్యముజూపుట కక్కరకు వచ్చెను. ఐహికముఖములు, క్షణభంగురములు. ఏక్షణముననో తనువులు వ్రాలిపోకమానవు. ఐశ్వర్యసంతులనమున, బీదవాసనమునను, ఉత్తమజాతివారినయినను కడజాతివారినయినను, మునిసయినను పాపాత్ములయినను, మృత్యువు సమానముగ నెదుర్కొనకమానకు. పైకి గనుపించెడి భేదములన్నీటిని, మృత్యు వొక్క గీటుతో తుడిచివేయును. హరిశ్చంద్రులయి జీవించియున్న వారు ఉప్పెనసందర్భములను దొంగిలుపును భయకంఠముల జూపెదరు. అదృష్టవారికెప్పుడును కన్నుల ఎగుట తొండన మూలము గదు. అనాటి ప్రళయబీభత్సమును మరచుట దుర్లభము. ఈమారునెచ్చెడి రక్తాక్షి, భిన్నభిన్నముగ నెవ్వరిని నమ్మెదము. జన్మముమునకు మారుగ, హైందవశాస్త్రము చెక్కుగాక యని కోరెదము. రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరము శుభావహముగ కరిగిమించెను. గాంధీమహా

త్ముని స్ఫూర్తిని కృతజ్ఞులయగాక, మృత్యుగ వ్యర్థమునుండి బయల్పడెను. భారతీయుల ప్రార్థనలు ఫలించెను. భారతవర్ష విాసమయమున గాంధీని కోల్పోవజాలదు. గాంధీ యగపురుషుడు. నూతనయుగభర్తయు నతడు సఫలపరుపవలసి యున్నాడు.

రక్తాక్షి సంవత్సరమున మహాత్ముని సంతకము సఫలమై, హిందూదేశమున స్వాతంత్ర్యభాను డుదయించి తన నిడులేజము వెలుంగునటుల జేయుగాక! క్రోధన అక్షునుసంవత్సరములలో అరువది సంవత్సరముల కాలప్రళయ పరిభ్రమణము ముగియును. మరల తొలివత్సరమగు ప్రభవ యారంభముగాకనే, హిందూదేశమున నూతనయుగము నిరంతరాయముగ కొనసాగగలదు. అట్టి మహత్పీఠికి ఆంధ్రులెల్లరును తోడ్పడవలెను. ఆంధ్రులు చిరకాలము నిద్రాకరవశులై యుండికొంతకాలము కిండట మేల్కొనిరి. ఆంధ్రోద్యమమును కేవల ప్రత్యేకశాఖోద్యమ మని భావింప వీలు లేదు. వంగదేశ విభజనసమయమున జనించిన జాతీయోద్యమమున కిది వికాసమనుటకు సందియములేదు. ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రాభ్యుదయమునకేగాక, భారత జాత్యభ్యుదయము నకుగూడ మార్గమజూపెను. మాతృభాషను నిర్లక్ష్యపెట్టెడి జాతీయోద్యమము నకు స్థిరత్వముండజాలదని, ఆంధ్రోద్యమము వెల్లడిజేసెను. దేశభావలవంకకును దేశ సాంప్రదాయముల వంకకును ఆంధ్రోద్యమము ప్రజలదృష్టిని మరల్చెను. దేశీయవహాసభగూడ ఆంధ్రోద్యమాశయములను గౌరవించి, కాంగ్రెసురాష్ట్రములను భాషాప్రయుక్తముగ నిర్మాణముజేసెను.

ఆంధ్రోద్యమము జాతీయోద్యమమునకు ప్రతికూలమని దలచినవారు, మిగుల పొరబడిరి. గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై దేశమంతయు పాటుబడ నెంచినపుడు, ఆంధ్రులు స్వలాభమును త్యజించిరి. సంస్కరణములకు తోడ్పడి కొంచెము పట్టదలతో ప్రయత్నించినచో, ఆంధ్రరాష్ట్రము సులభముగ లభించెడిది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సుస్థాపితమయ్యెడిది. సంస్కరణ శాసనమునందు నూతనరాష్ట్రనిర్మాణమున కేర్పాట్లగలదు. ఇ సనసభలోని ఆంధ్రులేకీ భవించిన, ప్రత్యేకరాష్ట్రమును సంపాదించవచ్చును. రాష్ట్రనిర్మాణముపట్ల గాఢాభిమానము జూపుటయగాక, సామ్రాజ్య శాసనసభలో నిండుకు సంబంధించిన తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిన సర్ బి. యక్షశర్మగారు, ఇండియాప్రభుత్వసభ్యులుగ నుడుటచే రాష్ట్రనిర్మాణమునకు తప్పుకొ తోడ్పడియుండెడివారు. కాని, దేశమాతపియను ఆంధ్రు లాలకించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రముకొరకు, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి నాటకపరచుటయూ, లేక ఆంధ్రరాష్ట్రవరప్రదానము నాశింపక దేశమునకంతకును ముఖ్యముగ గావలసిన స్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడుటయూ? ఆంధ్రులు స్వరాజ్యసంపాదనము ముఖ్యమని పాటిచిరి. తమ ప్రత్యేకాభిలాష స్వాధీనభారతవర్షమునందు తక్కువ లభించునని ఎంచిరి. వీరియూహ నిరాశారము గాదనుటకు, కాంగ్రెసుసభజారు భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజనము సంగీకరించుటయే ప్రబల నిదర్శనము.

ఆంధ్రుల దూందృష్టి ప్రశంసార్హము. స్వల్ప లాభములను వారు వెనుకకుబెట్టి గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వము సంగీకరించి, అసహాయ సంరంభమున బ్రవేశించి, క్లాఫునియముగ కృషిసలిపి, హిందూదేశమునం జెల్ల ప్రఖ్యాతిబడసిరి. మహాత్ముని ప్రశంసకు పాత్రులయిరి. స్వరాజ్యము లభించువరకు ఆంధ్రులు గాంధీమహాత్ముని కిండగ

నిలిచెనని నమ్మెదము. ఆంధ్రులు కరిగిరివిధముల మందుకు వచ్చుచున్నారు. కళలలో ఆంధ్రుల పేరు బైకివచ్చుచున్నది. విజ్ఞానాభివృద్ధి గన్పట్టుచున్నది. భాషాభిమానము హెచ్చుచున్నది. ఆంధ్రుల భావిస్థితి మిగుల రామణీయకముగ నుండకమానదు. ఆంధ్రులు మేల్కొనుటకు చాలకాలము బట్టినను, వారిలో గలిగిన నూతనప్రజాభావ ముగి పోవజాలదు. ఆంధ్రులు, బంగాళీలు గాలేదనిగాని, మహారాష్ట్రీలు గాలేదనిగానివగచుట భావ్యముగాదు. బంగాళీలు కొన్నిశాఖలలో విజృంభించి యుండవచ్చును. మహారాష్ట్రీలు మరికొన్ని శాఖలలో సత్వరాభివృద్ధి జూపియుండవచ్చును. ఆంధ్రులుగూడ ఆశాఖలలోనే అట్టిరీతి నే అభివృద్ధి జెందవలయునా? ఆంధ్రులు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము జూపి, తమ ప్రతిభను వేరొకమార్గమున గనుపరుపజనదా? కద్దరు నిర్మాణమునందు ఆంధ్రు లద్వి తీయజగు సభివృద్ధి గనుపఱచి, మిగిలినవారి యభినందనములకు పాత్రులగుచున్నపుడు సంతసింపవలదా? ఆంధ్రచిత్రలేఖకు ల పటములు నూతనవికాసకారణములయ్యె నని పాశ్చాత్యులు సయితము మెచ్చుకొనచుండ, సంతసింపవలదా?

ఇ తమూత్రముచే ఆంధ్రులు సంతృప్తిజెంది, ముందుకుజనకుడుట నేరమగును. కాని, ఆంధ్రులలో గలుగుచున్న ప్రబోధమును గుర్తింపక, వారి ప్రత్యేక ప్రతిభను గనుగొనక, ఇతరులు ద్రోక్షిన త్రోవనే వారునుసడువలేదని నిరసించుట మాత్రముపాడిగాజాలదు. రక్షిం దుడు దెలిపినటుల ప్రతిజాతి నుండియు ఒక్కొక్కవిశేష ముద్భవించుచుండును. వీనియన్నిటి సమదాయము గలిసి, నానావిధతరువువృద్ధిలకోభితమై విరాజిల్లుచుండెడి ఉద్యానవనమువలె బ్రకాశించి, చూపరులకు నేత్రోత్సవమొసగి, ఆనందము నిచ్చుచుండును. అందరును ఒక్కమాదిరి నే సభివృద్ధిజెందజాలరు. వారివారి సంస్కారముల ననుసరించియు, దేశకాలవశిస్థితుల ననుసరించియు, జాతు లభివృద్ధిగాంచుట సహజము. ఆంధ్రులేయేశాఖలందు ప్రత్యేకాభివృద్ధిని గనుపరుచుచున్నారో, దానిని పెంపుజేయుమార్గ మేమియో కనుగొనుట ఆంధ్రప్రముఖుల ధర్మ మగుచున్నది. ఆంధ్రులు తమ వ్యక్తిత్వమును కాపాడుకొనుచు, ఇతరజాతులయభివృద్ధిని కరికించుచు, వారితోపాటు తామును ముందుకు జనబ్రయత్నించుట ధర్మము. ఇట్టిసందర్భాలలో స్పర్ధజూపుట లాభకరమున కాని, జాతీయకళ్యాణమును లోకకళ్యాణమును పెంపొందించు మార్గమునుమాత్ర మనుసరించి, వినాశహేతువులగు మార్గములను త్యజించుట కాంధ్రులు పూనొనెదరుగాక!

రుధిరోద్ధారి నామ సంవత్సరమునంద, ఆంధ్రులు జిజ్ఞాసజేయుచున్నటుల దోపకమానదు. వారిసంతకము రక్తాక్షిలో ఫలోన్ముఖమునకు రావలయును. భారతీయుల స్వరాజ్యసంపాదనాప్రయత్నములు రక్తాక్షిసంవత్సరమున ద్విగుటికృతముగాకమానవు. ఏలయన, అసహాయోద్యమమునకు రాత్కాలికముగ సంతకరాయము గలిగినటుల దోపనను, మితవాదులు అలివాదులను భేదములేక ఎల్లరికును పరాశ్రయమువలన లాభములేదని తెలిసివచ్చి డి. స్వయంసహాయమే ముక్తిహేతువని స్థిరపడుచున్నది. ధర్మహానికి చోటియని అసహాయము దప్పు, స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి వేరొకసాధనము లేదని రానురాను ధ్రువమగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని మరల నాయకత్వమువహించి ప్రజాను సరియగు త్రోవన గొనిపోయి గవ్యస్థానము చేర్చునటుకు సందియములేదు. హిందూదేశము ముక్తిబడయుట ద్వారా, ప్రపంచము బాగుపడవలయునని దైవ

సంకల్పముండుటచేతనే, మహాత్మునివంటి ధర్మాత్ముడు రాజకీయరింగమున బ్రవేశించుట గలగను. రక్తాక్షినిగాంచి భయపడ నక్కరలేదు. ఎన్నికప్రములు తటస్థించిను నోర్చుకొని, ఆత్మార్పణజేసిడి మహానుభావులుదయించుచుండ, హిందూదేశమునకు భీతియే? హిందూదేశ మంతవరకనేకకష్టముల ననుభవించి ప్రశంసపేవజేయుచున్నది. ఇకముందును దేశము తాత్కాలికధర్మమును విడువకున్నను, స్వాతంత్ర్యముబడసి, స్వర్ణలాసందము ననుభవించు సూచనలు పొడగట్టుచున్నవి.

దక్షిణాఫ్రికాచట్టము

భారతీయులను పీడించేచట్టమును దక్షిణాఫ్రికా మంత్రిగారు మొన్నటిదినము సమర్థించిరి. డన్ కనుగారి ప్రసంగము, తెల్లవారి వజ్రకాశిన్యమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. సరోజినీదేవిగారు చెలిపియు, హైందవ ప్రజాసామాన్యమున కుండెడి విజ్ఞానము, తెల్లవారిలో గనుపించదు. వారు తమ ద్వేషభావమునకు దాసులగుచున్నారు. భారతీయులు నాగరికమునందు విశేషాభివృద్ధి గాంచుచున్నారని డన్ కనుగారే యంగీకరించుచున్నారు. అట్టి తరీ, వారిని ప్రత్యేకపు గూఢములలోనికి తరచునేల? ఈ చట్టము భారతీయులకుమాత్రమే వర్తించునని స్థిరపడెను. ఇతర శ్వేతేతరులకుగాని, ఆఫ్రికాదేశీయులకుగాని, యీ చట్టము వర్తించదు. అందరలోను తలయెత్తి తమహక్కులను గోచరింపదులకు భారతీయు లీతిరున శిక్షార్హులగుచున్నారు. స్వల్పముగా ధి ఒడంబడికకు ఈచట్టము విరుద్ధముగాదని డన్ కనుగారు పలుకుట, వట్టిబూటకమనుటకు సందియములేదు. డన్ కనుగారు సిగ్గువిడిచి ముచ్చటించి. భారతీయులకు దక్షిణాఫ్రికాలో స్థానమసలే లేదనియే, వీరు తుదకు వెల్లడిజేసిరి. తెల్లవారిలో దక్షిణాఫ్రికానునిపి, భారతీయులను దేశము నుండి వెడలగొట్టవలయునని, వీరు స్పష్టముగ గోరుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో దక్షిణాఫ్రికాయందు తెల్లవారి కేమి ఎక్కుడుహక్కుగలదో పరీక్షించుట, భారతీయుల ధర్మము. పశుబలమునే విరాభారముజేసికొనుచో, భారతీయులార్యశక్తి నుపయోగించెదరు. రెంటికని జరిగెడి సందర్భమును, నాగరికప్రపంచమికమింప వీక్షింపకమానదు. రాయబాహములవలనను విన్నపములవలనను, దక్షిణాఫ్రికాసమస్య పరిష్కారము గానరదు. సత్యాగ్రహశక్తియే, హైందవ సమస్యను పరిష్కరింపగలదు.

గాంధీమహాత్ముడు: వైకంఠత్యాగ్రహము

“సత్యాగ్రహాలకు నాలభినందనముల దెల్పుడు, విజయము గలుగువరకు ప్రవాహము వెడలుచుండునని తలంచెదను. మన ప్రతిపక్షమును జయించుటకు సంపూర్ణప్రేమయే సాధనము.” గాంధీ. పై సందేశమును గాంధీమహాత్ముడు వైకంఠసత్యాగ్రహాలకు పంపెను. అనేకతాబ్దములనుండియు హిందూసంఘమునకు పేషువుగై నిలిచియున్న గొప్పలోపము, మహాత్ముని యుపదేశమువలన తొలగిపోవనున్నది. నిమ్నజాతులకు గలుగుచున్న అన్యాయమును ప్రాచీనాచారవారాయణులు గూడ గుర్తించుచున్నారు. దేశమందలతలను గొప్పకడలిక కలిగినది. వైకంఠత్యాగ్రహము ఆసేతుహిమాయలవ్యతిరేకము ప్రపంచసంచలనమునకు కారణమగునని నమ్మవచ్చును. సత్యాగ్రహాలను అభినందించి, గాంధీమహాత్ముడు వైకంఠసత్యాగ్రహము నాశీర్వాదించు చున్నాడు. ఎదుటి పక్షమువారిని ప్రేమతోడనే జయింపవలగునని, మహాత్ముడు

ఆంధ్రుల గాంధీమహాత్ముని వుజానిధి

లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను

యథా శక్తి ని తోడ్పడుడు

ఇదివఱకు		ఇదివఱకు	
చందాలు		పంతులుగారికి చేరిన వసూళ్లు	
18683-0-4		5176-9-9	
నేటి వసూలు		(పోలవరం)	
6-0-0			
		ఎ. హయగ్రీవస్వామిగారు	2-0-0
		సి. హెచ్. శర్మగారు	0-4-0
		కె. శారాయణరావుగారు	0-4-0
		కె. జగన్నాథంగారు	0-6-0
		యస్. వారాయణమూర్తిగారు	0-4-0
		వి. కొండయ్యగారు	0-8-0
		టి. రామారావుగారు	0-4-0
		పాలిగొండేటి వెంకట నరసింహంగారు, దేవిపట్నము, గోదావరిజిల్లా	5-0-0
		జి. వరదారావుగారు, రాజమండ్రి	1-0-0
మొత్తము		మొత్తము	5186-7-9
18689-0 4			

దెలుపుచున్నాడు. సత్యాగ్రహమును నిష్ఫలతో కొనసాగించుచో, విజయముగలుగుట ధ్రువము. భారతదేశమునకు గనుపించెడి మచ్చ మాసిపోవుట నిశ్చయము. సత్యాగ్రహమున వలంబించి శిక్ష నొందినవారిలో, తియ్యజాతికిజెందిన విద్యాధికులొకడు గలడు. వీధులగుండ నడిచెడిహక్కు తనకుగలదనియు, ఆహక్కును స్థిరపరుచుకొనుటకు తానెట్టిబాధల ననుభవించుట కయినను సంసిద్ధుడుగ నుంటిననియు, అతడు మేజస్ట్రేటునెదుట బలికెను. ఇట్టి ధీరచిత్తుల సంకల్పము విఫలముగాజాలదు.

లేబరుపక్షస్థితి

ఇంగ్లండులో లేబరు పక్ష స్థాన ముగా గులాడుచున్నది. కొంచె ము పయోగకరములగు తీర్మానములను లేబరుపక్షము ప్రవేశపెట్టిన, లిబరలు పక్షమువారు తోడ్పడుటలేదు. ఇండ్లజాడుగ చట్టముద్వారా, లేబరుపక్షమువారు పేదలకు కొంతసౌకర్యము గలిగింపజేసిరి. యజమానులెప్పుడు కట్టిన నప్పుడు వారిని ఇండ్ల నుండి వెడలగొట్టకుండుటకు ఏర్పాటులు సూచించబడెను. కాని లిబరలుపక్షనాయకులగు ఆస్క్విత్తుగారి చట్టము సంగీకరింపరయిరి. తుట్టుతుడుకు, లేబరుపక్షమువారు తమ ప్రయత్నమును మానుకొనవలసివచ్చినది. ఇంతమాత్రముచే లేబరు ప్రభుత్వము వారు తమ కక్షలకు రాజీనామా నీయకపోయినను, కొలదికాలములో సందిగస్థితి యుద్ధింపకమానదు. ఎంతకాలమని, లేబరుపక్షమువారు కడలక మెదక నిలిచియుండగలరు? జడత్వమువలన లేబరుపక్షము తమ వ్యక్తిత్వము నసలే కోల్పోవకమానదు. లిబరలుపక్షము తోడ్పడినను తోడ్పడకున్నను, లేబరుపక్షము ధైర్యమువహించి, ముఖ్యవిమర్శలను పరిష్కరింప తలపెట్టుట శ్రేయస్కరము. ఇట్టి ప్రయత్నములో తనయనికని గొల్పోయినను, రాబోవు ఎన్నికలలో లేబరుపక్షమున కెక్కుడు జలముగలుగకమానదు. మరియొకపక్షమువారిసహాయముపై నాభారపడి యుండవలసిన ద్వరవస్థ తొలగిపోగలదు.

వి. జే. పటేలుగారు బొంబాయి కార్పరేషనుసభకు వి. జే. పటేలుగా రధ్యక్షులుగ నెన్నికొనబడినందుల కెంతయు సంతసించెదము. బొంబాయివంటి నగరరాజమునకు అసహాయవాదనాయకు లధ్యక్షులుగ నుండుట గొప్పవిశేష మనుటకు సందియములేదు. వీరి సోదరులగు వల్లభాయిపటేలుగారు అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలుసంఘమున కధ్యక్షులుగనుండిరి. కలకత్తా కార్పరేషను అసహాయవాదుల చేతులలోనికి బోయినది. చెన్నపురి కార్పరేషను మాత్ర మింకను, ఎప్పుటిస్థితియందే నిలిచియున్నది. త్వరలోనే నగరమునందును కదలికబుట్టునని నమ్మదము. పటేలుగారి యధ్యక్షతక్రింద బొంబాయి నగరము ప్రజల సౌఖ్యమును పెంపొందించి, వారియభిమతము నీడేర్చ బ్రయత్నించు గాక!

మదరాసు శాసనసభ

నిన్నటితో నూతన మద్రాసు శాసన సభ యొక్క మొదటిసెషను ముగిసినది. విల్లింగ్డను ప్రభువుగారుసభాంతమున ముచ్చటించుచు, “హాయి యగు కుటుంబ” మింకను నిలిచియున్నదని పలికిరి. నిజమే. దీనికి ఫలితము ప్రత్యక్షముగ గనుపించుచునే యున్నది. మంత్రిపక్షమువారు అధికారపక్షపు సహాయముగైకొని, ప్రజలకక్కరలేని, హిందూధర్మాదాయచట్టమును నిర్మించిరి. గవర్నరుగారి కడపటి నిరంకుశ కార్యము నిన్నటిదినము సఫలమయ్యెను. ఇట్టి కుటుంబముతో ప్రజలకు బనిలేదు. వారికి స్వపరిపాలనము గావలయునుగాని, నిరంకుశమగు ద్వంద్వపరిపాలన మక్కరలేదు. మద్రాసురాజభాని ఇకనయినను, కొరమాలిన వర్ణవైషమ్యము నావలద్రోచి, స్వాతంత్ర్యసంపాదనకై తన శక్తినంతను వినియోగించుట పరమధర్మము.

మహాత్ముని తంతివార్త

నేను సత్యాగ్రహాల నభినందించు చున్నాను. విజయము చేకూరువరకును విరామము లేకుండ జరిగలను పంపెదరని నమ్మెదను. సమగ్రమగు ప్రేమవలననే మనము ప్రతిపక్షులను జయింపవలెను. అని మహాత్ముడు తంజవూరు లోని తంజవూరు శివరామస్వామిగారి కేసరి.

హ్యూమ్, ఏమిట?—జర్మన్ ప్రభుత్వమునకును మూఢ జనులను ప్రతి అధికారులను అణగారిన వాడును. మూఢ విభాగము: దానిక చెల్లించును సుఖపరము ను. రింపరి స్వతంత్రము వారె ప్రభుత్వమును స్వతంత్రముతో నిర్మించు. ఇదియే ప్రభుత్వము. ప్రతి పరిశీలన నిమిత్తము ఏవర్యము జీవీకమునకును జర్మను ఎన్నికల కావలెను. అంతవరకు ఆ లేదనుచున్నాను

Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambu Chetty Street, MADRAS.

ఆంధ్ర బాలగాయకులు
శ్రీ సోదరుల గాననభి

నరయణాక్షర రామ హరి అష్టాంగ ప్రాసాదము వారి వ్రాసిన
 ప. సి. హాస్య గాథ వ్రాసిన గురు శ్రీమతేన నరదగృహను బాలనా
 బాహుని ది నానూరు వెల్లి పురుల కచ్చిన పిమ్మట ఆ పురు
 బుల్లికేసినందున నిన్న (3వ తేది) ఉదయమునకు రెండు వ ఏల
 ప్పికొండెను. అలనాబాదు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు
 న్యాయవాదులును సాక్షులును విచారణను తెలిపిరి. నిన్న
 మధ్యాహ్నము హైకోర్టు మూతబడినది. నిన్న సాక్షులకాల
 ముననే అత్యవసరముగ న్యాయమూర్తులు న్యాయవాదులు
 మున్నగు ప్రతిభులు హైకోర్టునకు కలసిపోయి గూఢకు వాదన
 వాదన చేసిరి. (మ. ప్రా.)

నయ్య కృజాతీయపత్తము

ఆదర్శములు - కార్యక్రమము

మదరాసు కానసభలోని సయ్య కృజాతీయపత్తము వారు తమ పత్తమును గురించి తక్కింది వివరముల దెలుపుచు ప్రకటించిరి.

గాంధీజీపాత్రుని విడుదలతోడ, దాను మరణ్య జిన్నా నేతృత్వమున ప్రభుత్వము కానసభల ప్రవేశించుటతోను, అని బెంటుమ్యూగారి నేతృత్వమున సమాజీకము తోను, స్వరాజ్య పోరాటము క్రొత్తరూపమును దాల్చెను. కానసభలలోను వెలుపలను గూడ జోరముదంతను పెద్దయూరలోను వ్యాపించియున్నది. ఈవిషయమున వ్రాసిన గూడ నిరంజనప్రముతో నెరిపబడుచు నుండునట్లు దెచ్చుట ధర్మము.

మనకు మృత్యువునుండియు, వానిని సంపాదించుట కవలం బించుచున్నట్లు గురించియు గల భావభిప్రాయము వివిధపక్షములవారిని వేరువేరుచున్నది. ప్రస్తుత సమయమున నీవేదమున కందు తరగతుల రాజకీయ పక్షములను మాత్రమే తావులయి. కృత్తి హక్కులను జాతీయ హక్కులను క్షించి, వానిని నిరంజనప్రమునకు సంపాదించుట ఈపక్షమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. వీరికవలమువారు, వైవాక్యమును సంపాదించి కాపాడుకార్యమును, ఇతరకారణములకు త్యాగ మొనర్చి నిర్లక్ష్య మొనర్చువారు మరెవరికీ తరగతివారు.

స్వపరిపాలనతోడ సునిహితము వూర్తిగా సాధ్యముగాదు. స్వతంత్ర పాలనయు స్వరాజ్యమును నొచ్చినప్పుడు, జాతీయైక్యత, జాతీయబలము అను సూత్రముల దృష్టియందు చుండుట అంతర్వివాదములకు పరిష్కారంబు జడును. అట్లు గానివో జాతి బలంబువారు. నిరంజనోద్యోగుల పరిపాలన క్రింద, ఒక తరగతివారిని కొక తరగతివారిపై భరింపి, వివాదములనుండి సర్వభావము గాన్నించుచున్నది. వివాదములు గట్టిగా తమ హక్కులను గోరవచ్చును, అధికారులు ప్రజాసామాన్యము నెడల సానుభూతిని కలిగియుండు. ప్రజాసామాన్యము కలయిత్తియు ప్రత్యేక సంఘముల రక్షణ మను నెపమును గల్గియుండు. ఈ కలిసియుండ, జాతీయైక్యత సభివృద్ధి కరుచు ప్రయత్నించుట ముఖ్యమగు పనులయినవి.

అందుచే మనహక్కులను సంపాదించి మనకవలముల నివారించుకొనుట మన ప్రథమోద్దేశ్యము. మిగిలివచ్చియుండు తరువాత వానిని సంపాదించు నీర్థియును.

భారతజాతీయత తేజము ద. కటకు అభివృద్ధి గాంచుచుండగా మృత్యువును వెలక నుండియుండును విచారకరము. ఇందు నలన జాతీయపోరాటోత్సాహమున కొంత నిత్యత్వము గలుగ నవచ్చు.

ప్రస్తుత ముత్రికరము

నియోజకుల విశ్వాసమును కోల్పోయితిమి వాళ్ళ తాయుతము గ ప్రకటించి నికారించునట్టియు మంత్రిత్వము అధికారము గుడి. అంతయుగాక నీ మంత్రివర్గమువారు రాను దేమాకాటిప పక్షమువారయి జెప్పకొనుచుండును. ప్రధాన మంత్రియగు పానుగంటి రాజాగారు అధిక సంఖ్యాక సంఘముల కివ్వవలెనన్న జాబునియు, వారెట్టివారైనదియు తన కవలము లేదనియు నుడివేర. దీనినిబట్టి జూచియుండ, అధికార, నియోజిత అధిక సంఖ్యాక సంఘముల సహాయముతో నున్న పోరాట కానసభలోని అధికారులకును, వీరికిని ఎట్టిభేదములే దని తెలియవచ్చును. ఈ మంత్రివర్గమునకు ప్రజాసామాన్యము బలములేకుండుటచే, బలసాహిత్యముయొక్క అని సహాయంతో కన్ను దానే దెచ్చుకొనెను. గతర్పరగా రికరణముగొని, ముత్రుల అధికారములను హక్కులను అన్నిటిని లాభుకొనెను. అకడట్రోయియండుగా నీ ముత్రులు మాటలాడె మెత్తగా నూరకొనిరి.

ప్రజాపతిధులకు ముత్రులను సానక సంఘముల సంస్కరించి, వానిని జాతీయతకు మూలస్థానముగా ప్రజాపరిపాలనకు కట్టుకొమ్మలగున నొకర్పరని ఎంచుకొంటిమి. అందులకుమారుగా, వ్రాసిన రాష్ట్రము: ముత్రులు వాని అభివృద్ధి నిమగ్నసాధనముగా నొనర్చుట ప్రయత్నించుచున్నాడు. "దేమాకాటిప" ముత్రికముద్రాపములను కొన్ని బోధముల తమకు ఎన్నికలహక్కుల ఆధార లేదని తిరస్కరించుకొనినట్లొనర్చబడెను. తమ జాతీయతల నెన్నుకొనుటకు హక్కు నొసగవలెనని గోరిన బోధలకు చాల సంఖ్యయుం దట్టి హక్కు నికారంబుదెను.

ఈముత్రులలన జాతీయ గౌరవము నుర్రతీరముగలేదు. క్రిటివు సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమును బహిష్కరింపవలసిన దని సత్యమూర్తిగాను దెచ్చి: ప్రతిపాదనను నిరసనగా మొనర్చుచు యిది దేవులపక్షము వారలను విడిచిన దర్పయే ఇందును నిదర్శనము.

అధికారపక్షము కట్టుకొని ప్రజాసామాన్యము యెడల బలము నమరూదునని మంత్రివర్గమువారు దలచుచున్నాడు. మేము చిరకాలము ఈపోరాటమును సాగింపబాల భవతలంపుతో వాటికి ఆశతోనుండిరి. వారి ఆశకు కఫలవరుచునెడల, జాతీయత కోరకును, వాళ్ళుతాయుతి పరిపాలనలోను పోరాటమును సాగించుటకు మేముకత్తుల ముత్రుల పు గలుగును.

జేతమునందు గాన్నించు ప్రజాభిప్రాయమును బట్టియు ఇటీవల జరిగిన గంజాము వై ఎలక్షను బట్టియు జూచియుండల ప్రభుత్వ సంస్కారముగ మంత్రివర్గమునకు ప్రతిపాదనగా నుండిరని తెలియవచ్చును. ముత్రికరము వారికిను అధికారమున నున్నవో నది అధికారవర్గమువారి సహాయమే కారణము.

ముత్రికర ప్రతిపాదన పక్షమునకు మంచినిచ్చినాము నేర్పరచి తమనందరికలకు పెద్ద స్నేహమిది ఆదోళనను సాగించి ప్రజల ఉద్యోగించుటకు గాను వివిధపక్షములవారు గలసి సయ్య కృజాతీయ పక్షమును చేరువొకటిగా జేసిరి.

వర్తన మ స్వ

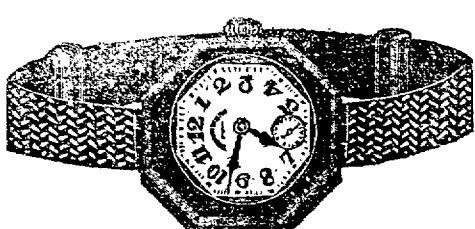
వివాదముల సమస్య ప్రామాన్యము తగ్గిపోయెను. ఈవిషయమున ముత్రులు వారు సాగించు విధానము నీక్రింది భముగ ప్రకటింపకలెనందుకు సంకనుసించుచున్నాము.

రాష్ట్రమునందు దర్శనరగతులను రికరణమునానకాళముల నొసరుట ఉద్యోగముల నొసరుట యుందికవలదు చాల అన్యాయములు జరుగుచుండెను. అట్టి అన్యాయములతోగి అంధరము ను సరిగ మాన నీర్థి కి వచ్చువరకును నెనులబడియున్న జాతులను రిగొన నర్హులవారికి ముందుగా నద్యోగము లొసగుటయు. అజేధముగ కానసభలలోను స్థానిక సంఘములలోను అబ్బసంఖ్యాకల హక్కులు క్షింపబడుట. అందు ముఖ్యముగా నిమ్మజాతుల విషయమెన్నడును పరిగించబడుచు. కాని ఇట్టివిధిభిన్నమువారి సామనెవరును నలన మాత్రము సాధింపబడవు.

ఆదర్శములు

- (1) అందుచే, "సయ్య కృజాతీయపత్తము" మనచేర నొక పక్షముగా నెర్పవలయు మేము తీర్మానించుకొంటిమి.
- (2) భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమును, రాష్ట్రము ప్రభుత్వములు వాళ్ళరెను నెలకొల్పబయి మాయబిచ్చు.
- (3) "కృత్తి హక్కుల కృత్తి, చచ్చియు స్వాతంత్ర్యము, సమాజోత్సాహము"లను బలపరుచుటకు ప్రయత్నించెదము.
- (4) ప్రజాపతిధుల యొకటి భారతదేశమండ, కార్యనిర్వాహకాధికారుల యొత్తిపువై (ట్రాయండు రెసిడెన్సీ ఆఫీసు మొలు సందర్శనమునల) పన్నుల సమూహకేయలను మేము ప్రతిఘటించెదము.
- (5) అధికార కాఖలభారతీయుల పరిమోనర్పజేయుటకు మేము ప్రయత్నించెదము.
- (6) స్థానిక సంఘముల సంస్కరించి, నిమగ్న ప్రజాపరిపాలనా సూత్రములను, జాతీయతను స్థానముగా నొనర్చు యత్నించెదము.

మిక్కిలి చొక ! చేత వాచీలు మిక్కిలి చొక !

- 1. నిక్కిలువెండి రిప్రవాచీ 12 నైజా గారంటీ ఒక సంవత్సరము 5-8-0
- 2. డిటో - పలకలుకలెగి అందముగా నుండునది 6-8-0
- 3. నిక్కిలు చేతివాచీ - 4 పలకలు - 8 పలకలు గలది 7-8-0
- 4. రోల్డ్స్ గోల్డ్ - బంగారుమలామా చేతివాచీలు - 8-8-0
- 5. సంవత్సరముల గ్యారంటీ రోల్డ్స్ గోల్డ్ వాచీ 9-8-0
- 6. డిటో - రాత్రులందుకన్నించు రేడియండయలుకలది 9-8-0
- 7. డిటో - "మిర్రో" పలకలుగలది 12-0-0
- 8. "రాస్కాపు" జేముగడియారము 16 చిన్న నైజా మంచిరకము 5-0-0
- 9. "రైల్వేరిగ్యు లేటురు" జేమువాచీ 5-0-0
- 10. బంగారుమలామాచేసిన 18 నైజావాచీ మిక్కిలి అందమైనది 9-8-0
- 11. డిటో - చిన్న నైజా 10-8-0

వలయువారు: - ఎమ్. హెచ్. రావు అందునన్న, తపాలాపెట్టెనెం. 49, కాకినాడ(అన్నివ్రాయవలెను)

భృగు జ్యోతిష పరిశోధకమండలి రాజమండ్రి

జ్యోతిషము నమ్మకము లేని యాక్కాలమున జాతక కాస్త్రపునకధారణకు దైవజ్యోతిషములచే స్థాపించబడి ప్రబలత ఈకాస్త్రమున నమ్మకముగలవట్లు కాస్త్రరీత్యాచక్క జేసినాతక ఫలములు ఋషువుగ వ్రాయబడు ఈమండలివారి నుండియున్నవారు.

జాతకమండలి యోగములు 2 నం|| భవిష్యత్తు 1-0-0. సంపూర్ణ జాతకము అశేషసిద్ధాంతగణితముతో 15-0-0.

పుట్టినతేదీ గడియలు స్థలము లేక చక్రము పంపవలయును. పృథ్వీకులకు ఉండుశంకలకు జవాబు వ్రాయబడును.

విజయవారి సూర్యప్రకాశశాస్త్రి పై వడ్డీలు

Wanted District Agents.

Throughout Andhra Province, on monthly allowance and commission for the sale of all sorts of Tea, German & American Toys and stationery and other Indian products Etc. Deposit required Rs. 100 Cash. Apply for Agency terms and other Particulars.

Messrs. Raghava & Co, Guntur.

చ మ త్కార గణితము.

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, వివిధగణితము, నివేదగణితము, మనోగణితము, క్షేత్రగణిత చమస్యము, చిత్రములు, అక్షరములు, చిత్రములు, చిత్రములక్షణము, యాక్తికక్షణము, తిమిమలక్షణము, గణితావధానము గలవు. మంచివాడును, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రసవంతముగా చిత్రవిచిత్రలక్షణము ఇందులో నున్నది. ఈ గ్రంథము చదివి గణితమునందు దనమానకృషియు, చమత్కారమును, యాక్తియు తెలివియు కలుగును. ప్రతివానిదగ్గర నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివలదు 1 ఊ. 2 పి. చార్జి అ రెం. 8 ప్రభుత్వ రెం. 8.

వలయువారు: - పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

ఇనాం! ఇనాం!! ఇనాం!!!

మా సుప్రసిద్ధమైన రెండురంగుల పెద్ద పుస్తకము గోడకు తగిలించు 1924 సంవత్సరము పుస్తకాలండరు దరఖాస్తు పంపినవారికి ఇనాముగా పంపబడును. 191

Rajvaid Sri Bamandasji Kaviraj
152 Harrison Road, Calcutta

ప్ర మేహబిందు పుస్తకము

ఇది రసవంబుధమైన జ్ఞానపక్షము సేపించుటకై గణిని వ్యాధులు, కొరుకు, సకల సెగకోరము మొదలగు జాతిన అమోఘముగ వదిల్చి, మంచి రక్తము నిచ్చును. ఉపయోగ సామర్థ్యములందు 12-16 బొట్లు తీసుకొనినచాలును, బుడ్డి 1-8 ధర రు 1-8-0. ఒకబుడ్డిని వాడిన అన్నియు మీకు తెలియును.

సీతారామాచార్య బ్రదర్సు, హిందూమూలక వైద్యస్థానము రాజమండ్రి

చా కు లు - తా లు ము లు

మం X లి క త్తు లు.

అంశసావరలచే చేయబడినది. తేలులును కంటనే భరణర్యాటలనుక వ్రాయుడు.

బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గివిమెడ్ కట్టెన్న అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. 8081 తెల్లపేట. (గోదావరిజిల్లా)

కె.వి.రాజు అండ్ సన్స్: "ఇంద్ర ప్రస్థం" తెల్లపేట.

వృత్తాంత లేఖలు

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

బ్రహ్మసమాజ ప్రచారము

ఏ.పి.ఆర్. 2:—కాకినాడ వాస్తవ్యులు బ్రహ్మసమాజ ప్రచారము శ్రీయందు పాల్గొందుట యిష్టపడదు. ఇప్పుడు గుంటు సుబ్బయ్య శ్యామల ఈ మండలమున గడచివారమున ప్రచారము చేయుచు వెంటిగిరి మున్నగు గ్రామాదులందు తమ తమ ప్రాంతభ్యుత్సాహుతి కార్యముచేయుచున్నారు. ఈ గ్రామమున ప్రస్తుతము వీరు జిల్లాలోయే మునుగురగు శ్రీ కల్యాణ స్వామిగారి గృహమున బసచేసియున్నారు. మొన్నటిరాత్రి శ్రీయత రాజునకు వెంటిగిరిపుడు (వెంటిగిరి రాజుకొలను) (వికాసిపాళ) గారి గృహమున ప్రార్థన జరిగింది. బ్రహ్మసమాజ అభిమాను లనేకులు విచ్చేసి యుండిరి. మహమ్మదీయులను దూరము చేయుచుండిరి.

మహమ్మదీయ లిటరరీ సమాజము

మార్చి 21 తేది సాయంత్రము 6 గంటలమీదల మహమ్మదీయ లిటరరీ సమాజమువారి యాజమాన్యమున శ్రీయతులు పాల్గొందుట యిష్టపడదు. ఇప్పుడు గుంటు సుబ్బయ్య శ్యామల మహమ్మదీయుల జీవితచరిత్రను గురించి ఆంధ్రమున ఉపన్యసింపిరి. జనాభా అబ్దుల్ రహమాన్ సాహెబుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయతులు గభ వలంకొని యుండిరి.

నెల్లూరు ప్రార్థనసమాజము

ఈ గ్రామమున కొందరు బ్రహ్మసమాజము, శ్రీయతులు రాజునకు వెంటిగిరిపుడు కలెక్టర్ యన్, మహమ్మదీయ పిల్లగారు (జిల్లాదార్, కల్యాణస్వామి జిల్లాలోయే (వికాసిపాళ) మునము) ఇక్కడ చెంచయ్యగారు ఇటీవల ప్రార్థన సమాజమున కొక సంఘమును స్థాపించి ప్రతి ఆదివారమున ప్రార్థన జరుపుచున్నారు. కొందఱు మహమ్మదీయులు కూడ వీరియందు పాల్గొనుచుండుటకు తెలియచున్నది.

1-4-24 నిన్నటిదినము పురమండలమున ప్రార్థనసమాజ మువారి యాజమాన్యమున సాయంత్రము 6-30 గంటలమీదల కొక బహిరంగగభ జరిగింది. శ్రీయత కల్యాణస్వామి జిల్లాలోయే మునముగారు అధ్యక్షత వహించిరి. శ్రీయతులు పాల్గొందుట యిష్టపడదు. ఇప్పుడు గుంటు సుబ్బయ్య శ్యామల పాతుర్తి జరిగింపాముగారు యాగధర్మమును గూర్చి ఉపన్యసింపిరి. వీరు త్రతి యాగమునను కొక గభమును వెంటిగిరిపుడు, ఈయనను రామమోహన గాంధీ అధ్యక్షత వహించి బ్రహ్మసమాజ గభము వర్తితిస్థించి తనయు తెలుపుచు ఉపన్యసింపిరి. ఉపన్యాసము అందు విగ్రహారాధన మున్నగు వానిని వివరించుచు పాపభూయిష్టములను యున్నవని గంతరమున తెలిపిరి. గభములో కొక రాగిదండము ప్రతిఘటించి బూని విగ్రహారాధన వీరభూషణ విదగావధ, రామకృష్ణపరమహంసల హిందూమత ప్రచారము అభిప్రాయములు మున్నగువానియందు తమ ఆభిప్రాయముల తెలుపుచు ప్రార్థించుచు సభాభ్యుత్సాహుతి యాగధర్మము ఉపన్యాసముల కొనగించుచు యొక నిజుడి (వాని అధ్యక్షులు కల్యాణస్వామిగారి కందిచ్చిరి. వాని అధ్యక్షులు ఆగ్రహము ప్రకటించి విమతమున కన్యయించుచు ఉపన్యాసములను ప్రత్యేకముగ నుద్యమించి మరొక సమయమున అనంతములను నివర్తి చేసి కొనగించుచు తెలిపిరి. శ్రీయత వసుధకుల కృష్ణయ్యగారు కూడ యాగధర్మములగూర్చి కొన్ని విషయముల ప్రశ్నించుచు బ్రహ్మసమాజ యాగమునకు కారణము తెల్పి యని కోరిరి. ఉపన్యాసముల వారికన్నలకు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. వాని సభకు లకు సంకృష్టిగా నుండలేదు. శ్రీయతులు 1 జిల్లా పంటుగారు కొన్ని ప్రశ్నలను వేసిరిగాని అధ్యక్షులు వాని కనమతి యొసంగకుండిరి.

ఉపన్యాసాంతమున అధ్యక్షులు కల్యాణస్వామిగారు ప్రస్తుతకాలమున జనులయందు మతాభిమానము కల్గియున్నదనియు వీరి కలిగియు పాశ్చాత్య శాస్త్రాంతావ్యాప్తమైన వారిని మరల ఇరవొక నుభవము వాంఛించు మతాభిమానములను వాంఛించుట లేదనియు నుడిపిరి.

కడపకు రాజునకు వెంటిగిరిపుడుగారు ప్రార్థనసమాజము వారి తరపున అధ్యక్షులమీద సభ్యులమీద వందలను బ్రేషించిరి. సభ చాత్ర 9 గంటలకు ముగిసింది.

కేసు బ్రహ్మసమాజ ప్రచారమునకు కలెక్టర్ మహమ్మదీయ స్వామిగారి గృహమున విడుదలగను.

ఏలూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

బెల్లపుబట్టి

ఏ.పి.ఆర్. 2:—బెల్లపు బట్టిను లై సెన్సు కేసులకు సంబంధించి మహమ్మదీయ వేర్వేరు గారు ప్రాసిక్యూటు చేసియున్నారు. కాన్సిలరులోగూడ కొందరు బెల్లపు బట్టి మహమ్మదీయ అంకియుండుటచే, వారిని యిక్కడ వారిని గూడ ప్రాసిక్యూటుచేయుట యుక్తముగా నుండ జాలదని ముందు వారికి ఉత్తరములను చేర్చుచుగారు వ్రాయించిరి. వారు సామ్యుజ్యమునుటచే, ఇరవమహమ్మదీయ గూడ చెల్లించివేసిరి. వేర్వేరు గారు వెనుక తెలిపివుచే, దివాన్లుగ సామ్యు దాఖలు చేసి యుండినవో, కాన్సిలరువారు, గవర్నమెంటువారు ఈ లై సెన్సు ఫీజువిషయమును విమర్శించుచు కమిషనరును కలవరింపజేసిరి. సామ్యు కారుల వాదమునందలి ఆధారము వారి గౌరవ మైవో ఈ దివాన్లు సామ్యు వాదమైనదియందును, ఇప్పుడు ఏంపిషనులను లేకుండ చెల్లి యిటచే, ఈ చెల్లింపిన లై సెన్సు వాపును వచ్చు సామ్యుకామును పోగొట్టుకొనిరి. ఈ సీటిని బట్టి ముడదైనను ఈ లై సెన్సు విషయములో మహమ్మదీయలకు లాభకరముగ నుండగలదని చెప్పట కనకము తప్పినదని విని యున్నది. ప్రాసిక్యూటులను చేర్చుచు గారు లెగిలించెదనని తెలియచున్నది.

కన్యకాకుమారివారి కొల్లు

కన్యకాకుమారి దేవప్రసాదు ధర్మకర్తలు జేవాలయపు పులములో కొట్టుకట్టవారలై యిరి. మున్సిసిపాలిటీవారియను మతి లేకుండ కట్టదమున ప్రారంభించి చాలవని జరిగించినందులై, ధర్మకర్తల పతమున పనిజరుపుచును గుమాస్తాను చేర్చుచుగారు ప్రాసిక్యూటు చేసినందున ఈ 20 లు జరిమానా విధింపబడినది.

హిందూ యువజనసంఘము

మున్సిసిపాలిటీవారి కొనగలసిన సాయంపై అదైరు 100 లను ఇవ్వనందులై, సభులు ఆర్డీ జప్తు చేసి అమ్మించుట కధికారము చేర్చుచుగారి కుండియున్నను, కొద్దిలో వావావేసి, దీక్షిపాండి, కొద్దిదాగరా రాజులైకొందునని తెలియుచున్నది. కొంతకాలపు బ్యాంకింగొసంగి న గ్రాంటు సంఘమువారి కొంతకు చెల్లింపబడక నిలకయుండగా దానిపైకి బోవ ఈ పద్ధతి నగల వింప దలంచుటకు తే మోతెలియదు.

దివాన్ బహద్దరు రామచంద్రరావుగారు

దివాన్ బహద్దరు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు గారు ఢిల్లీనండి మొన్నటిదినమున సీగ్రామమునకు వచ్చిరి. ఢిల్లీ-భలో గావింతువడిన వని విచిత్రముగా ప్రజలకు తెలుపుట వారికి విధిగనుక వెంటనే యొక పాని సభగావించి అందువనీంచుట యుక్తమని ముచితయుచున్నాము.

బాలాజీరావు నాయుడుగారి రాజీనామా

కృష్ణాజిల్లాలోయే అధ్యక్షులకు శ్రీయత కిల్లాని బాలాజీరావు నాయుడుగారు రాజీనామా మొన్నటిదినమున ఏలూరుపురమున జరిగినసభలో దాఖలుచేసిరి. బోర్డువారు సభకు రాజీనామా సంగీతించి, అధ్యక్షులు సెన్సుకొను అధికారమును తమ ప్రియపలసినవని గవర్నమెంటువారికి కోరిరి. ఆధారితా అధ్యక్షుల సామిసేటు చేయడం, ఎన్నుకొనుటకు బోర్డు 10 కధికారములతో తెలియదు. ముచిత్యులగారు శ్రీయతులు 2 జేటి కే కట్రామయ్య గారును వి. ఎ యం యల్. గారిస్థామునకు ప్రతిఘటించుచున్నటులు వినుచున్నాము.

నిడదవోలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

గ్రామమధ్యనుండే సారాయిను కాణమునెలకొల్పుట

ఏ.పి.ఆర్. 2:—మహమ్మదీయ సభ్యులను ఈ పురవాసియగు మున్సి అబ్దుల్ వాబుగారికి ఈ గ్రామమున చాల చోట్ల ఇండ్లుపలములు నలభు. వారు కాల్గెను అభిమానులమే గాక దేశాభిమానులమనికూడ ఈమధ్యనే నుండ వ్యవస్థ, హిందూ పత్రికలందుగూడ కలగించిరి. వారికి కమిషనరును దిగ్రామములోనికి పోవు దారిలో ఒక టెన్ను రేవువీల్చింక గలదు. ఆ బిల్డింగు వారిమొదటిభార్య కలముచేసినవని ఆమెనేటిట మహమ్మదీయ బాలికా పాఠశాల నుతరివిద్యతో స్థాపించుటకు పూనుకొని కొలది కర్నూరుకుకొనుటకు ఆపాతకాల జరిపిరి. ఏమికారణములచేతనో ఆపాతకాలను ఎత్తివేసిరి. ఆ బిల్డింగ్ యామధ్యను లై సెన్సుకొను వినియోగిస్తాననిగూడ తెల్పింది. ప్రస్తుతము శ్రీ అబ్దుల్ వాబు సాహెబుగారు చెన్నరాజధాని కానకభట్లకల్లి చెన్నపురంలోనే యుండిరి. వారికి తెలిసియో తెలియకయో కొందరిజాలగిండుట నే యాల్టింగిలూనే సారాయినుకామున కట్టిరి. ఇది గ్రామమధ్యనుండుచుంట్ల కలిగి చెనుగుడుగనొంది ప్రాసాహెబుగారు వెంటనే ఈ దురాచారము ఈ ప్రదేశమునందలి వెంటనే తొలగించుదురు గాక,

హిందీ ప్రచార సమితి-బెజవాడ

ప్రచారములో హిందీ సాహిత్యము శ్రమలు చేస్తున్న రిపోర్టర్లుగాను స్థాపించి దానివ్యాప్తి మహత్వా గాఢిగారి ఆశీర్వాదములతో అంతయొక్క వగా హిందీ వాచనలేని ఆంధ్ర, తమిళ, కన్నడ, కర్ణాటక, ప్రాంతములందు భారతవార్యైక్యతకు రాష్ట్రభాషయగు హిందీ హిందుస్థానీ ప్రచారముచేయు కంకణము కట్టుకొనిన సంఘి, ఎల్లరెంగిన విషయము. దాని తరపున శ్రీ పీఠాటి నుబ్బానాథుగారు 1920 వ సంవత్సరము ఆగోలయనండి మనపురమున ప్రచారము చేయుచున్నాడు. ప్రతిపక్షమునందును హిందీ ప్రచారసమితి శ్రేణి ఆసమితుల తరపున ఆ పట్టణములో హిందీ ప్రచారము జరుగుచుండిన ఆంధ్రజేషులందు కన్యగా హిందీ ప్రచారాభివృద్ధి జయగలనను నుబ్బానాథుగారి కలహవలన గతకర్తము ఫిర్యాదులైన తాకింపున ఈ పట్టణములోని కొంతమంది ప్రయత్నము జారీయపాతకాలలో నునుకాడి హిందీ ప్రచారసమితి స్థాపించిరి.

ఈ సమితివారి గత సెప్టెంబరునండి నగరమున విరివిగా ప్రచారము జరుగుటకు శ్రీ కంవర్గ వెంటకృష్ణయ్యగారిని ఉపాధ్యాయులుగా నియమించితిమి, వారికి మొదటి మూడు నెలలును ఇతరది రూపమును చొప్పున నిచ్చి తదుకరి ఇవనదయెను రూపమును చొప్పున యిచ్చుచున్నాము.

వీరు తొలుతు సగటున శాల్కర్యముల నకపుకనలు బదిచుండికి హిందీ బోధించుచున్నారు. వీరిలో చాలమంది పుస్తకములు చదివి అర్థము చేసికొనగలరు. వ్రాతకలకు, మాటలాడకలరు. కొంతమంది బాలకథాకనని అను చిన్నకథల పుస్తకములు చదివుచున్నారు. కొంతమంది పవాలీ పుస్తకమును చదివుచున్నారు. ఒకకర్త మీ కథననే తెలుపబడినది. వీరు చిన్ని చిన్ని వాక్యముల రచిచెగల.

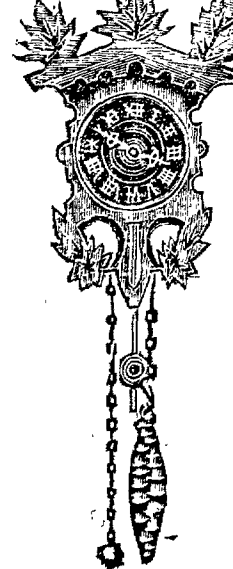
అన్ని తరగతులందును ఉచితముగా హిందీ శాస్త్ర సభిలామయులను చందాలు సరిగా తగింత వసూలు కావంతుటచే రెండుతరగతులకు మాత్రము ఉచితముగా శాస్త్రమును తెక్కిన రెండు తరగతులకుండే తరగతి ఒకటింటికి విరు రూపములకు తక్కువగాని కవితామును కీర్తికవలసి విచ్చుచున్నది.

సమితి స్థాపించి పట్టణమునండియు శేటి (30-3-24) వరకును రావలయునని, నెల చందాల కలన కృష్ణ వద్ద నవాకిర రాత్రి మహాశ్యంలన వివాహాగ్నిములకలన కొట్టలొకటిని హిందీ ప్రచార దివ్యావలన తిరిగితుల మూలవారి సహాయములన వసూలు రు 102-10-1 ప్రచారమున వేతనములకు సభలకు అమ్మమొకలగు వానికొక భక్త్య 100గ-1-1 కేవలము నెల చందాలకలన కమాలైనది రు 10-10-0 ప్రచారమున వేతనములకు భక్త్య అనునది రు 103గ-10-0 నెల చందాలకలన కనీసము నువ్వుది రూపమును కమాలించిందనే గాని ప్రస్తుతముండి ప్రచారమునకున కమ్యునకన్యము ప్రచారము జరిపించుట నులభ సాధ్యముగా నేడు హిందీ అభిమానులందీననేగాని యీ సగరమున హిందీ ప్రచారము జరుగనేడు కాన పారు లుదరులు అభిమానించి భాష పభ్యసింది ఆంధ్రజేషులలో బెజవాడ నగరమున ఆకర్షణగా చేసెననుకక.

హిందీ భాషాశ్యక్తిమగురించి మేము వేరుగా చెప్పనక సరములేదు. హిందీ ప్రచారాశ్యక్తిమ కాకినాడలో జరిగిన జేటి ఆమచావనభయే ఆంధ్రులకు జాటిది. ఈ సమితిలో జేరునభిమానులు మామములకు రెండుఅజాలకు తక్కువ గాని చందా చెల్లించుటయే గాక హిందీ పుడు నుడ పభ్యసింపుచు భారత దేశముయొక్క జీవమునకు బోధ్యుడెవరగా.

చింతికింది సూర్యనారాయణమూర్తి, శిష్టు వరప్రసాదశాస్త్రి, బెజవాడ కార్యదర్శి.

ధర రూప 3-0 0 మూత్రమే? జిగ్ జోకల్ గడియారము

ఇది సాధారణముగా జపాన్ గడియారము కాదు. ఈ గడియారమును మా కాతాధారులలో కొందఱు యిట్టి మాదిరి గడియారమును కోరగా, దానిని మేము అంగీకరించి ముకంపెనికొరవ పెప్పర్ గాలండన్ నుండి ధర స్వల్పముగా నందులగుననున్న చాలాకాలము నిలవకసరిగా గంట చూపునదిగా నున్న తయారచేయించి రప్పించి నాము. కొద్ది పాటిచే ముందు రప్పించినాము గనుక ఒక దానిని కొని ఆనందింపును. ధర రూప 3-0-0

కే. ఎస్. రాధాకృష్ణయ్య అండు బ్రదర్సు, 164 వై.కాలవారికోట్ల, జి. టి. మదరాస్.

లిబరలువత్తము, ప్రతిష్ఠంభము

మో|| రామచంద్రరావు, భూ|| వెంకటపతి

రాజుగార్ల సమర్థనము

అలహాబాదు 'లిబరల్' పత్రికకు మోచెల్లరావుచంద్ర రావుగారు, భూపతిరాజు వెంకటపతి జుగారు యాక్రింది లేఖను వ్రాసిరి:-

మీరు 12 వతేదీ 'లిబరల్' పత్రికకుండు సంపాదకవ్యాఖ్యలయందు వ్రాసినదానికి ప్రత్యుత్తరముగ కొంత వ్రాయుచున్నది. ప్రతిష్ఠంభమునకు ముఖ్యముగ ప్రాగైతివు కరుణనకు కుడి, యెడమ, మధ్యములందును మీరు గుర్తించిన విషయము వ్యాఖ్యనగు నున్నది. ఈ మూడువిభాగములను లిబరలు పక్షమునకు గల వని మీ యభిప్రాయమునకును నమ్మించు నున్నాము. ఇది వరకు ఆ సెంట్రీలను, స్టేబుల్స్, లాల్స్, రాష్ట్రీయ కానసభలందును వామపక్షమువారును మధ్యపక్షమువారును ఒక తీర్మానము సంకీర్ణంపడు పార్టీలో కొందరు భగ్యులు అంగీకారమును తెలిపిన నడుమము లెన్నయోగవు. వానికి వ్యతిరేకముల నీయనక్కరలేదు. ఈపక్ష మేమును గమనించి మీరు లిబరలుపార్టీ అభివృద్ధియార్జనమున లేకుండ జేయుపనులను ఖండించిన వాగుండెడిది. లిబరలుపార్టీ వా కట్టుబడుటకులన కాన్పర్యేటివు కరుణనకు ప్రాగైతివు లిబరలుపక్షమునకును భేదము లేకుండపోవును. ఏదైన ఒక విభాగము సంకీర్ణించుకొని వాని నుండి మేము భిన్నముగ సంపరిచియుట మాకు గోచరింతులెను సమైక్యము తిరస్కరింతులెను ప్రతిష్ఠంభము గునెడల అది సక్రమమే యైయున్నది. ఈ అభిప్రాయము సర్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యగారి కంటివారు గూడ తెలియుండెడిది. ఈ విషయమును భారత కానసభలో డిమాండులపై వోటింగువచ్చు నున్నప్పుడునేని యంటిమి. అసలుమీము మేమునగా యేసంస్థయందైనను సర్ ఎన్నుకొన్న భగ్యులు అధికసంఖ్యాకులుగ నుండి వానికి బాధ్యతవహించని ప్రభుత్వ నిర్వాహకులందునెడల సంఘర్షణము తప్పకవచ్చును. కాంగ్రెసులీగ్స్ సీమలో బాధ్యతగల కార్యనిర్వాహకులు అందుకుటకు నిబంధన లేదని విమర్శించి మాంటూగూ యెచ్చునట్లు విభాగమును తయారుజేసినవారు దీనిని ముందే ఊహించిరి. వారిట్లు చెప్పిరి:- "కానసభ నిర్ణయము తప్పనితలంచినపుడెల్లభగ్యులకార్యనిర్వాహము వీటోజేసియోక్రొత్తనిబంధనల జేసియో ప్రయోగించిన రసకొనదు. అప్పుడేమి జరుగును. కానసభ స్థితి రుస్సావ్యురుగుతులు నిజము. అయ్యది ఆక్షేపణజేసి సమైక్యతలోని తుదకు తమకున్న ప్రభుత్వ భాగమును నిర్వర్తించ తిరస్కరించును. ఎత్తైనను కష్టముగలదు. అది యిట్లుభిన్నభిది యగునప్పుడు జేకముం దాందోళనము ప్రబలమై, ద్వేషము హెచ్చి యేలనియము సాగకుండును.

ఇప్పు డిది సమయంబిది. ఒకపక్షము మరెయ్యి పక్షము నూతనమార్గమునకు త్రిప్పుకొన జూచుచున్నది. మూర్ఖుగలవగు అంతరముగా నిట్టేజరుగును. లిబరలు ఫెడరేషను యిట్టుటికీ మూడు సంవత్సరములనుండియు కదనంకర అభివృద్ధియంతరమును సూచించెనుగాని దానిని ముందుకుజెట్టలేదని మేము చెబు పనక్కరలేదు. మాకు తిబ్రలుమునునందు విశ్వాసము యెప్పు డీవలెనే వృద్ధులుగ నే యున్నది. అందుచేత జేకములో నితర రాజకీయ పక్షములలో సమాకారముజేయరాదనిగాని కలసి పని జేయరాదనిగాని యెక్కడనులేదు. కాగ్రత్తతో నుండునెవల ఒకరియందరకుల నొక రనుమానింపబనిలేదు. ఇప్పుడు ఆ సెంట్రీలలో చేర్పబడిన జాతీయపక్షము జేయు పనికిని లిబరలు పక్షముతమనకును సంఘర్షణ మేమియును గలుగ లేదు. స్వపరిపాలన విషయము మిగిలిన విషయము లన్నిటిన్నను ఆది ప్రామాఖ్య మైనదని మా దృఢాభిప్రాయము.

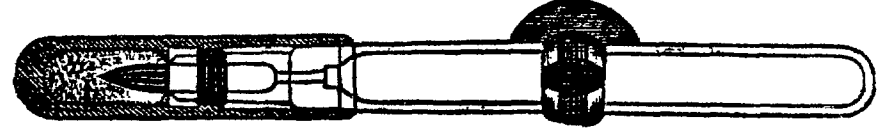
ధర్మామెటరు

ఇ.గ్రీష్మ, యూరప్, అయ్యుర్యేషన్, వైద్యుల నర్థము కరీమయొక్క కిత్ నెస్టిని క్వరములను తెలిసికొనుటకు ప్రతి మనఃపూరితవద్దను వుండకలెడిది. ఇది మేము జర్మనీలో రియూజేయించి రివ్యించుటచే స్వల్ప మొక అన్యాయుంటిమి, ధర్మామెటరు 1 కి ఖరీదు రు 2.00 పి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము. ఎం. రాంజీదాసు, 82 చీనాబజారు, మద్రాసు.

"Apexior" BOILER COMPOUND ఎపెక్సియర్ బాయిలరు కాంపౌండు

స్టీముబాయిలరుల లోపలిభాగమునకు యీ కాంపౌండు బాగుగ పూసినయడల బాయిలరులకు యేవిధమైన ఆపాయమును లేకుండా కాపాడును యిదివరకు అయేభిర్దులో చాలా ఆదాయము కూడ వుండును. Apply to:- డి. యల్. శాస్త్రి అండుకో, 12. తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

లైబరలికు 5-4-24 వరకు మంచితరుణము! 50 నవలలు రు 34 లవి రు 16 లు మాత్రమే! 0-1-0 విల్లు పడిన లిప్టు పంపుదుము. ఆంధ్రప్రచారణ గ్రంథనిలయము, కాకినాడ. సెల్ ఫోన్ ఫిల్లింగు "ఆ గేట్" ఫ్రంట్ షేనా

పాకాబెన్ పెన్ ప్రపంచమునందు, నూతనఫక్కి అని చెప్పదగు ఈ "ఆ గేట్" కలము, అమెరికా అట్లీ రిటా, మొదలగు ఖండములలో వివిధగా వ్యాపించియున్నది. ఇప్పుడెప్పుడు మన హిందూదేశమునందు కూడ మిక్కుటముగా జనాదరణము నొందుచున్నది. సాదరణమయిన "ఆ గేట్" కలము 2957 మామూలుగా ఉపయోగింపబడు ఉత్కృష్టానికి బదులు "ఆ గేట్" గాజుపాళి నవరూపింతుల యద్భుతమగు నూతన భావనము. ఒకతూరి సిరాలో ముంచినయెడల అయిదు నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. మెలూపూరు విక్టోరియా డిపో, మద్రాసు.

ఆశ్చర్యము! వెల స్వల్పము!! ఫల మధికము!!!

భారతీయ తరుణామృత ఆఫీసు - పామిడి

కోగులకు, వికోగులకు చాలా మంచిగుణ మిచ్చును. తరుణామృత లేహ్యము:- యీ దివ్యవృక్షము అంబర, శ్రేష్ఠమైన నవమాలికలజేర్పి, మిక్కిలి కుద్ధముగా తయారుచేయబడినది. ధాతువును వృద్ధిజేయును. కుక్కనవ్వును, బలహీనము, మూత్రవ్యాధి, నపుంసత్వము మొదలగువాటికి తప్పక గుణమిచ్చును. మరియు ఉష్ణ సంబంధమైనవ్యాధులు మూలవ్యాధి, కఫరియా, మొదలగు శ్రీమంబంధమైన వ్యాధులు ఇక జక్కగా అతగుములేకనే దీనిచే నవారణయగును. శ్రీ, పురుషులు ఆకాలవృద్ధులు కఫ నిస్సంజేహముగా నేవింపవచ్చును. 20 రులములు గల డబ్బీ 1-కి రు 8-0-0. శాంతసుధారస లేహ్యము జేహము కుప్పించినవారికి, బలహీనులైన వారికను, విస్తారముగా - దువు విచ్చార్చుటకు, అతిదాహముమైన మంజుష్యస్థిలవారికి, దివ్యలేజన్ను జేహత్వస్థి చ్చిక్షాపకకైని హెచ్చించును. రక్తభేదము, కంధివారము, కీళ్లనలుపులు కదురును. 20 రు. డబ్బీ 1-కి రు 1-8-0. 1. ది ఇండియన్ ఇండస్ట్రీల్ కంపెనీ లిమిటెడ్ నం 10 యెస్ వేనేడు, మద్రాసు, 2. ఎ. రంగయ్యశాయుడు అండు బదర్న నెం. 18 బుదవపేటి మద్రాసు, 3. ఆర్. పార్థసారథి శెట్టి, రాధాబజారు పోస్టుఆఫీసుయెడకు, నైహాపేట.

వేసవికి వెళువవలదు వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆమృతామలక తైలము జీవామృతము చృగువటి కండ్లకును మెదడుకును చలననిచ్చి జేసవి భయమును వెడలగొట్టును. సామాన్య శిరోరోగములకును నేత్రరోగములకును అంకుశము కంటిది. సీసా రు 1-0-0. ఎండవడిమిని తోపనియ్యదు. నిస్సక్తమును నిర్మూలించును. వరములకును మెదడునకును పటుత్వమును బలమును ఇచ్చును. సీసా రు 8-4-0. విపరీతముగు వేడిమిచే గలుగు సెగరోగము మున్నగు వ్యాధులకు త్రిశూలము. 24 మాత్రలు రు 1-12-0. ప్యాకింగు, పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము. ఇంకను ఆ నేకములగు ఆయుర్వేద దివ్యవృక్షములు గలవు. వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి ఆయుర్వేదాశ్రమము 41, ఆచారపుర వీధి, జి. టి. మద్రాసు. చెన్నై ఫురిలో ఏజెంట్లు: { వాదా కంపెనీ, వైవాబజారుకోడ్, జి. టి. మద్రాసు. స్వస్తి ఫార్మసీ, పెద్దవీధి, తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు ఆంధ్రోద్యమము- మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు భీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది 1 8 0 పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు.

BEST MEDIUM FOR PROGRESSIVE ADVERTISERS.

THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON.

Published for the mutual Benefit of the
Foreign and Indian Business Houses

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Manufactures Mills and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Advertisement Rates in 1924 edition.

Full Page (a copy free)	...	Rs. 150	2 inches Single Column	...	Rs. 20
Half Page	...	" 80	1 inch. Single Column	...	" 10
Quarter page	...	" 50	Name alone in Bold Types	...	" 5

1 Page in Art Paper in 2 Colour Printing Rs. 200.

Price Per copy Rs. 10 or £ 1 net.

TESTIMONIALS OF THE BUSINESS DIRECTORY OF INDIA, BURMA & CEYLON.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

A mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Indian Review, Madras.

This is an All India Directory of useful information for all businessmen. It contains descriptive accounts of trading and import centres in India, Burma and Ceylon, together with a list of trades and business terms in the respective cities. The Directory is amply illustrated.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras, the 1923 edition of which has just reached us. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs tariffs.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

West coast spectator, Calicut.

The Business Directory contains a fund of information which will be found of considerable use not only by businessmen in this country, but also manufacturers, merchants and exporters in foreign countries, desirous of forming or extending trade relations with the Indian Empire.

The Bombay Chronicle.

The Business Directory has an attractive get-up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attraction of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

The Cochin Argus, Cochin.

A mass of information of interest and service to merchants, traders, bankers exporters and importers, commercial travellers, pressmen and others, has been brought together in a very handy form. This Business Directory is a book that should prove a useful addition to any reference library, while it is also calculated in its own way, to help forward the progress of Indian commerce and industry.

Madras Mail, Madras.

It is a well got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations, weights and measures, Indian Customs duties, etc. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of his very substantial volume.

The Western Star, Trivandrum.

The bulk of the publication is devoted to interesting and appropriate descriptive accounts of the principal cities, ports and industrial towns all over the Indian Empire together with comprehensive details of trades, arts and industries, several of these accounts being embellished with illustrations of the principal buildings and places of interest.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore etc. This is a new diversion for which the Directory should be liked, by merchants at wishing to extend their trades in oriental seas. It is nearly printed decently bound and cheaply priced.

The Champion, Calicut.

A business gazetteer of the chief cities, sea-ports industrial and trading towns within the Indian Empire.

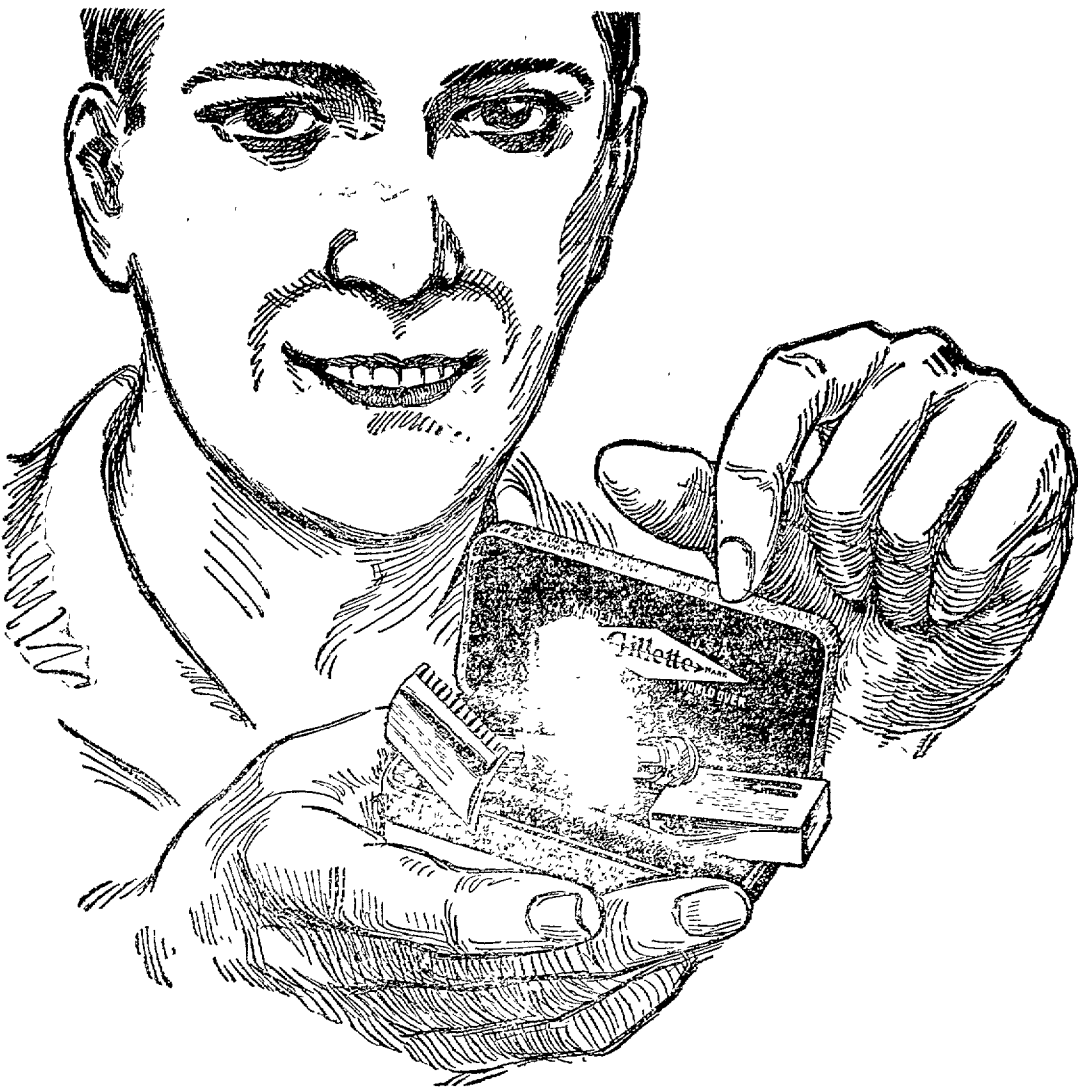
Wanted Agents Every Where, Liberal Commission.

Designers, Printers & Publishers :

THE KANARA PRESS, MADRAS

Telegram : "KETHEKI"

'Phone 540.

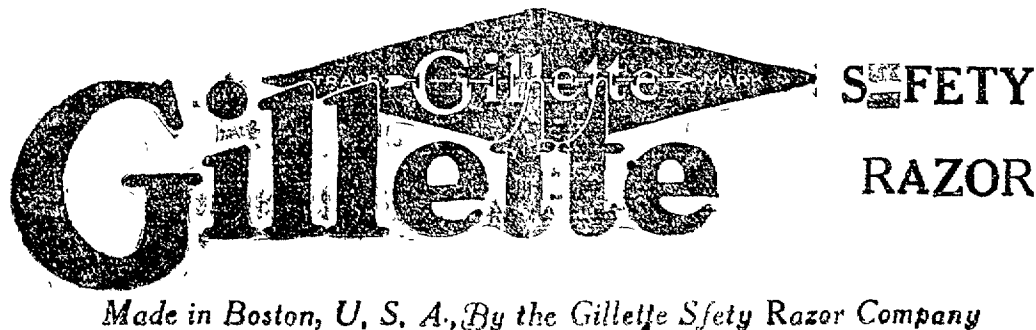
యౌవనులు ట్రైరము చేసికొనుటకు ప్రారంభించినప్పుడు

యౌవనులకు దాడి పెరగుటకు ప్రారంభించినప్పుడు, వారు స్వయముగానే ట్రైరము చేసికొనుటకు నేర్చుకొనవలెను. అట్టివాడు ఉపయోగించతగినది గిల్లెట్టు సేఫ్టీ రేజరు.

దీనిని ఉపయోగించుటకు నిపుణత నవసరము లేదు. అది వెంట్రుకలను విషవక శుభముగా ట్రైరము చేయును. ముఖమునందు గాయములు తగులదు, చర్మమునందు నొప్పి యుండదు, కొద్దిగా వ్యయ మగును; ఒకే కత్తి అనేక ట్రైరములకు ఉపయోగపడును.

డైమండు వర్తక గురుతుగలదే శ్రేష్ఠమైన గిల్లెట్టు రేజరు, కత్తులు అని తెలిసికొనుడు. వాటికిబదులు మరియొకటిని మీరు కొనకుండుటకై జాగ్రత్తపడుడు.

Representative: MULLER & PHIPPS (India), Ltd.
Bombay Calcutta Madras Karachi Rangoon

Made in Boston, U. S. A., By the Gillette Safety Razor Company

అల్లయన్నబ్యాంకు మోసమునేరము

శిరీష్ చందర్ దత్తు అపూవరుగా తిరిగి
జరిగినకథను చెప్పుట

అల్లాబాదు, ఏప్రిల్ 2:—అల్లాబాదు బాయి యి మేజిస్ట్రేటువద్ద నేడు విచారణకువచ్చిన అల్లయన్న బ్యాంకు మోస మనేరములో ముద్రాయలలో నొడవ శిరీష్ చందర్ దత్తు అపూవరుగా తిరిగి విచారించబడినప్పుడు జరిగిన కథను యిట్లు చెప్పెను.

ఈ దుష్ట అగలు చంద్రవంశంలో ప్రారంభించబడినది. లెక్కలను దాపులను అల్లాబాదు కాఖండ బ్యాంకు యొక్క యితరకాఖండ్ల నున్నవలెనని యుద్దేశించబడినది. అల్లాబాదు మ రాగానే కావడమే పొరలను సంపాదించుటకు బ్యాంకులో పూర్వము పని చేసిన చట్టరీతి అను నాయన ఏర్పాటుచేసెను. అందరునుకలిసి కాశీర్ హాసులుగాయ, ఆ సుమే, కాశీనాలను తయారుచేసి ఏజెంటు వాలుకూడ ఫోర్మిచేసిరి. అపూవరును దిరాజ్ పాటను గ్యాలియరు ఆగా లుపడియెను. చట్టరీతి ఘోషము ధీర్ఘ మిరటుల సంధియును, బ్యాంకులకుం? దబ్బుశిక్షితులను, దీక్షితులకు ఏర్పాటు చేసే దబ్బు పెట్టుబడిపైపట్టి పకేష్ కాశీనాఖి అల్లాబాదు కానుండి వీరి కావలసిన సహచారులు లిచ్చును పనినిపిచి ను నట్లును ఏర్పాటుగావింపబడినది.

అగలురాగానే సాక్షి మహమ్మద్ రునిడుస్తుల ధరించి బ్యాంకుకు వెళ్లి మేజిస్టరు కలిసికొనగా మహమ్మదు అచమ్మ రుగారి పేరున్న లెక్క ముయోహోటికి మార్పుచేసి పని మేనేజరు చెప్పెను. ఆ యి న ను సాక్షి కి ఒకచెక్కు బుక్కును యిచ్చిరి కాని ఆ రిడు దబ్బును తీసికొనుటకు భయపడినది. కనుకవారు తిరిగి అల్లాబాదు వచ్చిరి. వకేక్షాధకు పూర్తిగా కొవడుకుచ్చుట చేపాడు తిరిగి అగలువచ్చిరి. సాక్షి ఒకడే గ్యాలియరుకు వెళ్లి ఏజెంటును కలిసికొని కాలిఫోర్నియా తనకు సంబంధము కలదని చెప్పి చెక్కుద్వారా రు 4000 ను తీసికొనెను. అగలు లోధిరాజ్ ను కలిసికొని బ్యాంకుకు వెళ్లి ముయోహో చెక్కును దుర్బిరి. ఫిబ్రవరి 24న రేడికే వారు చంద్రవంశ వచ్చిరి. తనవారి కొద్దికొబులకే వకేక్షాధకు ఘోషు ఛట్టరీతిగా అచ్చటికి వచ్చిరి. అదొంసామ్మను అప్పుకేందరును పట్టుకొనిరి. దబ్బుకత్తి నికొనుటకు తాను భయపడితిని చట్టరీతి చెప్పెను. కాని వాని కూడ కొంత యిచ్చిరి. కానితో వాడు నేరడు కాణమును ప్రారంభముచేసెను. అప్పటినుండి వాడు కనుబుటలేకు, కక్కిన వారు యి దొంసామ్మతో కలకత్తా యెత్తు పీఠిలో వ్యాపారములను మొదలుపెట్టిరి. లాయరుబ్యాంకు నేరములో 18 నురు 14 నురిని అరెస్టుచేయగా సాక్షి కనుకటరానే లోపడి ను. ముద్రాయలతోపాటు జనవరి 18నరేసిన ఆరడు తిరిగి అరెస్టుచేయబడినది.

(అ.కె)

దీక్షా డిపోనుండి సామ్మును అపహరించుట

6 నెలలనుండి 9 నెల వరకు కఠినశిక్ష, 1000 రు నుండి రు 30,000 వరకు జరిమానా

పాన్ పూరు, ఏప్రిల్ 2:—కర్కె 8 మోసపుకేసు లలోను పాన్ పూరు రాజకీయ ఏజెంటు కలకత్తా ఓబలెన్ తిరిగి జరిమానాలను కఠినశిక్షను విధించెను. ఈకేసులు దీక్షా సైమల్ మేజిస్ట్రేటు డి. మెక్లెన్ గారిచే నెవన్యుకుపంపబడినది. మొదటికేసులో 1921 నుండి అక్టోబరు నెలలో మరియొద్దరుబుక్కులలో తప్పదులెక్కలు వ్రాసి ప్రభుత్వమును మోస పుచ్చి రు 80, 800 /- అపహరించెను నేరముపై డిపోనును స్టా x కేషిలాలగారికి 8 సంవత్సరాలు కఠినశిక్షవిధించబడినది. రెండవకేసులో యిదిపో నేరముల సంబంధములో నుబర్కతి జె యిలలో యేదాది కఠినశిక్ష ననభించుచున్న మహమ్మదును స్నేహకు(ఇరుదుపూర్వము వావిల్ దారు పనిచేసెను) 1922 జనవరి నెలందుకొ మనియార్దరు బుక్కులలో తప్పదులెక్కలను వ్రాసి రు 12000 అపహరించెను నేరముపై మరికొడు సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు 2000 జరిమానాయును విధించబడినది. మూడవ కేసులో యిమోసముసంబంధములోనే 4 నెలల కఠినశిక్షయు రు 10,000 జరిమానాయును విధించబడినది డిపోనుకాలుకు ప్రభుత్వమును మోసగించి రు 187, 000 /- అపహరించెను నేర ముపై మరి 5 సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు మరి రు 20000 జరిమానాయును విధించబడినది.

(అ.కె)

ఉచితముగా పంపబడును - నేడే వ్రాయుడు

నకలవిధ దంతవ్యాధులకు
కోతి మార్కు
నల్లదంత చూర్ణమును వాడుడు

మము ఉచితముగా పంపు పొటము నకు,
మాచిత్రమైన క్యాటలాగును నేడే వ్రాయుడు

ప్రతిచోటను ఏజంట్లు కావలెను

అన్ని జాగలలోను అమ్మబడుచున్నది బుడ్డి 1 ధర రూ 0.50

ఒకరూపాకు తక్కువగా వచ్చు వి.పి. అర్డరులు పంపబడవు

నోగి & కో, బ్రాంచి, తపాలపెట్టె నెం 506 మద్రాసు.

అత్యద్భుత కుష్ఠ రోగ నివారిణి

కేట్లాగు యినాం! కాలవిమర్శన లేకుండా బోవధమును సేవింపవచ్చును కేట్లాగు యినాం!!

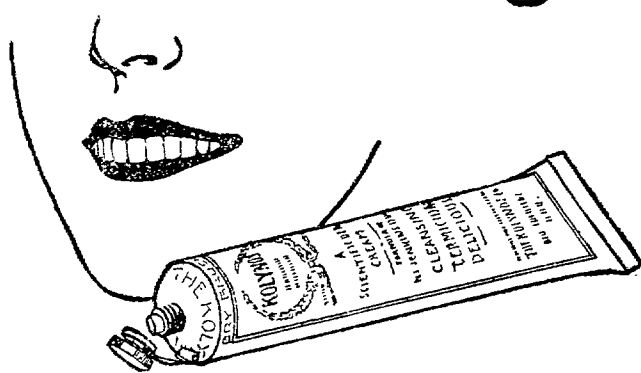
రూ 116-0-0 లు బహుమానము గుణము లేదని రుజువుచేయువారి కియ్యబడును

ఈ దివ్యవధుడు తిరకాల స్నేహముచే బిక గొప్ప ఘోష మహాత్మునివలల లభించినది. ఇది సేవించిన ఎర్రపు, నలుపు, రాగిరంగుల చుక్కలు, తెలుపు మొదలగు అద్భుత కుష్ఠ రోగములు, స్వర్ణజ్వరము లేవలదులు ఎట్టా బారిన ముఖము, అరకాళ్లు, అరవేరులు, జీర్ణరగానులు చర్మము మొదలైనవాటిని ఖండించి కీరకాంతిని కలుగ జేయును. కంకరపోయిన వేర్లు యథాత్రకారము వచ్చును. 1 నెలకు సరిపోవు బోవధము రూ 8-0-0, 2 నెలలకు రూ 12-0-0, తపాలాఖర్చు చేరు. మూడువార్లు రోగంతములు బయలుదేరుచున్నవి. జాగ్రత్త! మోసపోకుడు!!

సవామిమార్గము:- ఈ మార్గము మాచే స్వయముగా కనిపెట్టబడినది. యిది 40 రోజులు సేవించిన పొట్టు, రొమ్ము చిట్ట రసి, ఆక. కొరకు, అంటి, కురుపు, కాటు రొమ్ముటాకే చివర, బిగ్గి-మొకలగు ఎటువంటి సవామి రోగ మైనను నివారించి, జీర్ణించిన సవామేహములను. మచ్చలు, కీళ్లనొప్పులు దురదపోట్లు చీముకారము, మోసరకాలములను ఖండించును. ఏవాధ్యయైనను సరే కుడగనియెడల పొమ్మవాపను చేయబడును. 40 రోజులకు రూ 4-0-0.

ఎమ్. సుబ్బారెడ్డి ప్రాప్తైరు, రెడ్డి అండుకంపెనీ గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు గోదావరిజిల్లా.

మనోహరము పరిశుభ్రత

కొలినాసు మీ నోటిని

ఆరోగ్యముగా నుంచును!

కొలినాస్ డెంటల్ క్రిముతో మీ దంతములను శుభ్రము చేయుదు. మీ నోరు ఎంత మనోహరముగాను, శుభ్రతగా నుండునో గమనించి చూడుదు. అది మక్కిలి ఇంచినది! కొలినాసుతో విడువక మీ దంతములను శుభ్రము చేసిన మీ దంతములు మిక్కిలి గట్టిగా నుండును. మీ నోరు, కంఠము ఆరోగ్యముగా నుండును లెక్క లేని హాని జేయునట్టి పురుగులను నాశనము చేయును. ఈ ఆరోగ్యకరమైన వాడుకను నేటినుండియే ప్రారంభించు. మీ ఓర్పు పుడు "పసుపు పచ్చని కట్టిలో నుంచబడిన పసుపు పచ్చని గొట్టమును". కొనుడు మంచి దుకాణము లన్నిటినుండును దొరకును.

KOLYNOS

డెంటల్ క్రిము

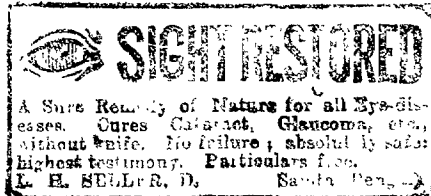
THE KOLYNOS COMPANY, New Haven, Conn., U. S. A.

Representatives for India: DAYTON, PRICE & CO., Ltd.

Madras Calcutta Bombay Karachi Rangoon Colombo

మామదనముంజరిటానిక్ మాత్రలు

పిటినిజానునో ఆయుర్ము, అంతము, ఆరోగ్యము మొదలగునవి కృత్రిమములు, అన్ని రకముల వ్యాధులకు ఎట్టి నీటిలో నైనను మంచి ఫలము నిచ్చును 40 మా 10 బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1 కైవ్యవిద్య కావలసినవాడు వ్రాసిన ఉచితముగా పంపబడును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 27 ప్రెజిడెన్సీ రోడ్డు, మద్రాసు.

Simple, harmless, external application for functional weakness, loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. Santa (P. U. S. A.)

రూ 100 లు యినాము

మామూలు వర్షము కాలమునాటికి అంత ధరకైన తేలు

కాటుక, పొడుకాటుకలు యొక యొకర కివచ్చుకాటుకల నెవములను యీ బోవ ధరను యువరెంగులించిన ఒక నిమిషము కేక గణనకు యిచ్చును. అనేకటి ధృఢ యోగించి యోగ్యతాపత్రము యిచ్చి యున్నాడు. గుణము లేయెడల రూపాయలు 100 ల ఇవాడుగ ఇచ్చబడును.

ధర పాకెట్టు 1-కి 0-8-0
12-కు 5-0-0

వి.ఎ. ఎస్ పాణి కంపెనీ.

పాపుకాడుపేట, మద్రాసు.

విలువయైన సామానులు యినాం

ఒక రూపాయకు 2 గ్రాముల బ్లూబ్లాక్ సికార్బిల్లును పంపబడును. (ఒక బిల్లకు 2 బుడ్డునీడాయును.) ఒకవిసోదమైన ఫౌంటెన్ కలము ఒక డ్రాపరు, ఒక క్లిప్పరు, ఒక డెజనుపాల్, ఒక రబ్బరు. మొదలగునవికూడ ఇవాడుగా పంపబడును. స్టాఫ్ రొద్ది కానున్నది తక్షణమే ఆర్డరుపంపుడు.

ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

THE INDIAN STORE,
15, Nilmone Mitter Street, CALCUTTA

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పరాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మాత్రలు

ఇది శిలాజుత్తు లోహాభివృద్ధి, మాక్కి ధన్యము, మొదలగునాటికి చర్మి కాస్త్రోక్తముగా కరారు చేయబడినది. మూత్రముతో కలిసిపోవు క్షుణ్ణము, మూత్రమునందు తీసి (phosphate), తెలుపు మొదలగు సెక రోగములు, నడుచునొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీమంబుధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగునవి క్షుణ్ణము కుగును.

ఒక రూపాయ బోవధముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 1/5/0 8 బుడ్డులు వి.సాగి ఆర్డరుకు పంపి ప్యాకెట్టు పోస్టుచేయబడును.

ఈ బోవధముల క్యాటలాగు యివాడుగా పంపబడును

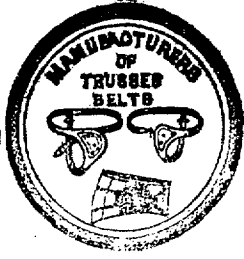
Sole Agents

H. Damodar & Co.,

43 China Bazaar Road, Madras.

Powell's Extract of Golden

3421

పవలుగారి ఆమోఘమైన గెనో
నెగ రోగమునకు
అద్భుతమైన గుణ మిచ్చును.

అంగు, ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారుచేయబడినది.

నెగ రోగము, మేహరోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క వాపు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, వీపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది సమృద్ధముగా కురుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. దానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1—4—0

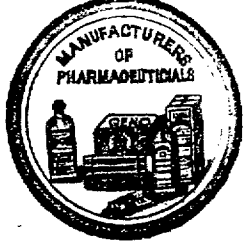
దీర్ఘవ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1—8—0

మా దివ్యౌషధములు సుప్రసిద్ధమైనదుకాణములన్నిటిలోను దొరుకును.

మా చిత్రవిచిత్రపు క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు అంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,
Manufacturing Chemists,
Lamington Road, Bombay.

ఓరియంటల్ గవ
ర్నమెంటు సెక్యూరిటీ
రిటీరెఫ్ అస్యూరన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్.

సాక్షి
1874

జూరిలి సంవత్సరము
1924

గొప్పమూలధనముగల హిందూ డేజీ భీమాకంపెనీ
హక్కుదారలకు చెల్లించిన వాటాపు మొత్తము రూ. 8,00,00,000
ఆస్తులు 6,00,00,000 వైగానే గలదు.

సంపత్తి ఆదాయభవము రూ. 1,00,00,000 వైగానే గలదు.
హాకీసిహోల్దతులు 80,000లకు వైగానే గలరు.

అభీనులు ఈవిధమైనవియును కలవు

అనువాదాదు డెంగ్లూరు

అబ్దుల్ హక్కు బొంబాయి

అలహాబాదు కలకత్తా

డెల్లీ కోలంబో

కాంచీ మంగళూరు

కరాచి నాగపూరు

కోలాలంపూరు పూనా

లాహోరు రంగూరు

మద్రాసు రావల్ పిండి

మాండలే తిరువేదము

భీమా చేయించుటకు యిష్టముగలవారందరు తక్షణము

చేసి దానివలన గలుగు లాభమును పొందుటకుంచిరి. దీని లాభ

ములు దానికి ఎక్కువగా అభివృద్ధిచేయు సూచనలు గలవు.

ఓరియంటల్ మిక్సెరి లాభకరమైన ప్రత్యేక సదుపాయము

మొనిచ్చును. అది మిక్సెరి జనసమృద్ధిమైనది.

ప్రతిభలాభముల పొలిసి, పరిశీలనలకు ప్రత్యేక పారి

సీలు మన్నగునవి తెలుపు వివరముల పట్టికకై కంపెనీకి

వ్రాయుడు.

Oriental Assurance Buildings } F. E. Vaid
Post Box No. 8, Madras. } Branch Secy,
Bangalore Branch:—No 3 South Parade

Bangalore

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

వెండికి బంగారు

బహుమానము

లాటరీ లేకున్న అద్భుతమునకు మార్గము లేదు

మోసము లేదు

ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 82 ఆకస్మాత్తుగా మూత్ర

లను కొనుదు. బలహీనము, అల్పము, మూత్ర కారక సం

బంధమైన వ్యాధులన్నియు పటాపంచలై పోవును. దానిని

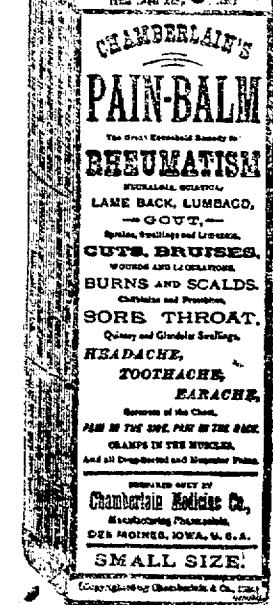
ఉపయోగించవలయు "దానియొక్క విలువ బంగారు

నట్లు" గమనము తెలుపుచున్నది.

పూర్తి క్యాటలాగునకు వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ ఔషధశాల,

26 బ్రాడ్వే వద్దగాను.

చేబర్రెన్సుగారి

వెయిన్ బామ్

వాత సువృణు, నడుము

నొప్పి, కాలినగాయములు,

తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి,

నరుకులు, దెబ్బలు

మున్నగునవి దీనివలన

తప్పుక గుణ మిచ్చును.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

దొరుకును, (1)

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంట్రుకలు దుష్ప్రవృత్తితో ఉడిరాకమునుపే త్వరచేయు.

ఉడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడై పోవును.

అంతవరకు రాసీయవద్దు

నేడే

కమిసీయూనూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, రోగో మాంశ్యమున్నను, యిది దివ్యౌషధము

వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరుడగ గాని యుండదు

మా వెంట్రుకలకు వరుల యొక్కటి మెత్తదనమును గల్గి కట్టుకలె నుండి మెర

యను నుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని సరికించి చూడుము

వెంట్రుకలు వెంట్రుకలయొక్క రోగివెంట్రుకలు

రాజునీయా కలహానెను నిన్ను శర్యోల్పన్నమైన శత్రువును.

నల బుడ్డి 1-2 ఒక రూపాయ. ఏ. వీ. చార్లెస్ ప్రత్యేకము

అన్ని వ్యాధులకు ఈ ట్రెంక తెలుసుకుండి ప్రకారము విక్రయించుచున్నది.

జూరీల సువాసన ద్రవ్యము, తేక ఆత్మరు కావలసినపుడు

"బ్యూటీ డిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఒక సకలము భోజనమునందు ఉత్తమమైన గుణముగలది.

కొన్ని వుడ్డి 1-2 ఒక రూపాయ. ఏ. వీ. చార్లెస్ ప్రత్యేకము

ప్రతి వుడ్డి 1-2 ఒక రూపాయ. ఏ. వీ. చార్లెస్ ప్రత్యేకము

ఇది మందు అమ్మువారందరినీ ద్రవ్యము, శరతు అమ్మువారివద్దను చూడుము. లేకున్న,

జూరీల సువాసన - ట్రెంక్ యిండియన్ డ్రగ్స్ అందు కెమికలు కంపెనీ,

156 జమ్నామగేడు, బొంబాయి.

186

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషావులో దొరకును

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

వాణిముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ:

అచ్చు బైందుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, స్టెల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిపానా
నులపై చెక్కుట, క్లాకులుచేయుట, క్షేమగర్ సామానులు

1909

ఎంగ్రేవింగు

హనుమాన్ కాపింగ్ పెన్సలు

లోక ప్రసిద్ధ
మైనది.

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్, 12 బందరువీధి, మదరాసు.

ఇంకను ధరలు

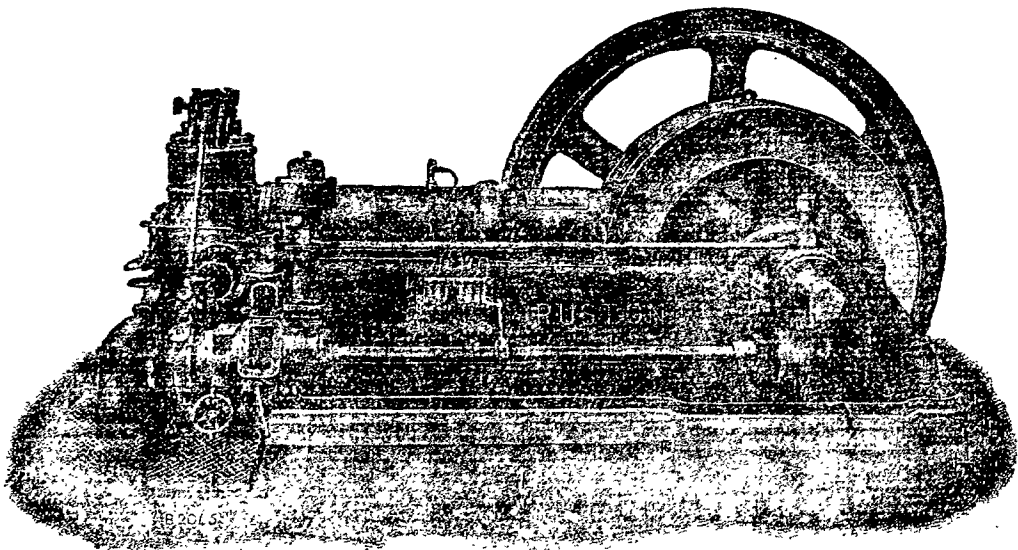
తగ్గించబడినది

16 340 బి. హెచ్. పి.

గలది.

అన్ని కొలతలలో

గలవు.

కొలతలు

16-20-26, 34, 42, 52

బి. హెచ్. పి.

ప్రస్తుతము మావద్ద

నిలువలో

యున్నవి

రస్ట్ - హరన్స్ బై

కోల్డ్ షెడ్డింగు

క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

(హరిజాంటల్ మాదిరిది)

పొయ్యి ఖర్చు తక్కువ. పూచీయివ్వబడును
పొయ్యి నూనె మిక్కిలిసరఫమైన ధరకు దొరకును

చల్లగా నున్నప్పుడు పనిని ప్రారంభించును
వేడిబల్బుగాని లేక దీపము గాని ఆవసరములేదు. చతురత పనిలేదు.

20బి. హెచ్. పి. ఎంజిను, ఏ. నెం 1 రు రైస్
కాల్లరు, పాలిషరుతో ఒకదినమునకు 5 గాలనుల పొయ్యి
చమురుతో పనిచేయును.

మద్రాసులో ఫోర్ట్ ఏజెంట్లు

నెం 4512 ఏ చిత్రపటముల క్యాటలాగుకును,
త్వస్తిగా పనిచేయునట్టి సామానుల జాపితాకును
వాముడు.

MASSEY & Co. Ltd.

MAIN ROAD, RAYAPURAM
MADRAS

Post Box
60
Madras

Telegrams
Massey
Madras